SAMARANGSCH ADVERTENTIE-BLAD.

A°. 1859. Vrijdag 18 Februarij. N°. 7.

Prijs per Jaar voor *Samarang f* 12.—
" " buiten *Samarang* " 14.—

Advertentiën te bezorgen tot 12 *ure 'smiddags.*

DIT ADVERTENTIE-BLAD WORDT IEDEREN VRIJDAG UITGEGEVEN.

De prijs der Advertentiën, is van *een* tot *tien* woorden *een gulden;* verder voor iedere *vijf* woorden *zestig duiten* of ½ *recepis*, behalve het zegelregt voor den Lande.

BIJ DIT BLAD BEHOORT EEN BIJVOEGSEL.

OFFICIEEL GEDEELTE.

EXTRACT *uit het Register der Besluiten van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indie.*

BUITENZORG, *den 8sten Februarij* 1859 (No. 9)

(Staatsblad No. 6.)

Gelezen, enz.

De Raad van Nederlandsch-Indie gehoord,

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: enz.

Ten Tweede: Te bepalen, dat de portgelden voor dienstbrieven en pakketten, die door Nederlandsch-Indische autoriteiten en ambtenaren van plaatsen buiten Nederlandsch-Indie ontvangen of gefrankeerd derwaarts worden verzonden, onder overlegging van justificatoire bescheiden, kunnen worden gebragt te Batavia, op de maandstaten van de betrokkene departementen, en elders op de staten van kleine geautoriseerde uitgaven, bedoeld bij artikel 16 en 18 van het reglement op het beheer van 's lands middelen (staatsblad 1831, no. 71)

Afschrift, enz.

Ter ordonnantie van den Gouverneur-Generaal:
De Algemene Secretaris,
A. LOUDON.

Bij Koninklijk besluit van den 18den October 1858, no. 58, is de Oost-Indische ambtenaar met verlof in Nederland *A. M. Bousquet*, laatstelijk resident van Banka, op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst ontslagen, met ingang van den 10den December 1858, onder toekenning van pensioen.

Bij Koninklijk besluit van den 19den November 1858, no. 77, is *J. J. Schnell*, gewezen eerste teekenaar bij de directie der genie te Batavia, ontheven van de smet van eerloosheid en alle gevolgen van dien, welke alsnog op hem rusten, uit kracht van het vonnis van den raad van justitie te Batavia van 10 Julij 1850, bekrachtigd bij arrest van het hoog-geregtshof van Nederlandsch-Indie, van 29 Januarij 1851, waarbij hij tot onteerende straffen is veroordeeld.

Door Zijne Excellentie den Gouverneur - Generaal zijn de volgende beschikkingen genomen:

CIVIEL-DEPARTEMENT.

BENOEMD:

Tot predikant bij de protestantsche gemeente te Soerabaija, de predikant bij de protestantsche gemeente te Soerakarta ds. *J. W. S. van Steeden.*

Tot predikant bij de protestantsche gemeente te Soerakarta, de predikant bij de protestantsche gemeente te Poerworedjo (Bagelen), ds. *J. C. Fraissinet.*

Tot predikant bij de protestantsche gemeente te Poerworedjo (Bagelen), de predikant bij de protestantsche gemeente te Macasser *B. Braams.*

Tot inspecteur van finantien, de adsistent-resident van Buitenzorg *S. van Deventer Johszoon.*

Tot adsistent-resident van Buitenzorg, de adsistent-resident voor de policie te Batavia *A. A. M. N. Keuchenius.*

Tot adsistent-resident van Ponorogo (residentie Madioen), *W. C. Vosmaer*, thans met de waarneming dier betrekking belast.

TIJDELIJK GESTELD:

Ter beschikking van den directeur der burgerlijke openbare werken, de ambtenaar op nonactiviteit *W. J. Brouwer*, laatst tweede commies bij den eerstaanwezenden ingenieur van den waterstaat in de eerste afdeeling, onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerd.

BENOEMD:

Tot controleurs der derde klasse bij de landelijke inkomsten en cultures, de ambtenaren der tweede klasse voor de dienst in Nederlandsch-Indie, ter beschikking van den directeur der cultures, *L. Mulock Houwer, W. Ligtvoet, K. F. Bohl, M. L. E. Halewijn, D. Meijer, J. M. van Vleuten, E. L.* baron *van Heeckeren van Brandsenburg* en *W. A. Keuchenius.*

VERLEEND:

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den predikant bij de protestantsche gemeente te Soerabaija *H. H. Schiff.*

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den ambtenaar ter beschikking van den hoofd ingenieur voor het stoomwezen *G. J. Netscher.*

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den president der weeskamer te Batavia, *H. J. van der Plas*, en aan den controleur der tweede klasse bij het binnenlandsch bestuur in de assistent-residentie Benkoelen *J. E. van den Bor.*

Een tweejarig verlof naar Nederland, aan den assistent-resident van Saparoea en Haroekoe, *W. Schminke.*

MILITAIR DEPARTEMENT.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, uit Z. M. dienst, met behoud van regt op pensioen, de kolonel der infanterie, commandant der 3de militaire afdeeling op Java, *L. J. Kroll.*

VERGUND:

Op zijn verzoek, aan den kapitein-adjudant *A. W. P. Weitzel*, om, overeenkomstig het Koninklijk besluit van 7 November 1853 no. 51 naar Nederland terug te keeren.

BEVORDERD:

Tot ridmeester bij het regiment O. I. kavallerie, de luitenant *P. C. Hoolboom*, van het regiment.

Tot ridmeester bij het regiment O. I. kavallerie, de eerste luitenant *F. A. Metsler*, van het regiment.

OVERGEPLAATST:

Bij de geneeskundige dienst op Banka, de officier van gezondheid der derde klasse *J. F. H. Aernout.*

Bij het garnizoen te Djambie, de officier van gezondheid der derde klasse *S. Hartog*, thans op Banka.

Bij de civiele en militaire geneeskundige dienst te Tjilatjap, de officier van gezondheid der tweede klasse *T. J. Joritsma*, thans te Djambie.

Bij de civiele en militaire geneeskundige dienst te Magalang, de officier van gezondheid der tweede klasse *M. H. de Vogel*, thans te Banjermassing.

GEPLAATST:

Bij de civiele en militaire geneeskundige dienst te Banjermassing, de officier van gezondheid der tweede klasse *H. Gildemeister.*

VERLEEND:

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den hoofdintendant der militaire administratie *J. E. van der Smissen.*

Een tweejarig verlof naar Nederland, aan den kapitein der infanterie *F. G. Pfeiffer.*

BEKENDMAKINGEN.

Voor de Policie. De ondergeteekende brengt bij deze ter kennisse van het publiek, dat in den avond van den 19den dezer, ter voorkoming van ongelukken, alle rijtuigen van waar ook komende en gaande naar het gebouw der Societeit Amicitia, zich langs de *Zuiderwalstraat* derwaarts zullen moeten begeven, en zich van daar langs den weg voor de *Wurtenburgsche Kazerne* of langs den weg van *Boebaän* naar *Karangbidara* behooren te verwijderen.

Koetsiers, in wiens dienst zij ook mogen zijn, zich aan het bovenstaande voorschrift niet onderwerpende, zullen worden verpligt met hunne rijtuigen terug te keeren en de bepaalde volgorde in acht te nemen.

SAMARANG, *De Adsistent Resident voor de Policie,*
den 16 Februarij 1859. SERLÉ.

BLAAUWE VLAG.

Voor het Land. Bij het weder invallen der Westmouson, acht de ondergeteekende het noodig, het publiek bekend te maken, dat het hijschen eener Blaauwe Vlag van den uitkijk van het Havenkantoor alhier, zoomede aan het Wachtschip, liggende in de rivier nabij het kustlicht, bij voortduring tot teeken zal verstrekken, dat de vaart over de bank der Samarangsche rivier, ten gevolge van zware branding als gevaarlijk kan worden beschouwd.

Gezagvoerders van Schepen worden in het belang der aan hunne zorgen toevertrouwde équipage in het bijzonder indachtig gemaakt aan hunne verpligting tot het uitvaardigen van de noodige bevelen aan hunne Scheeps-Officieren en onderhoorigen, om, zoo lang de Blaauwe Vlag waait, geene sloepen van boord naar den wal of omgekeerd te zenden, terwijl in het algemeen een ieder dien zulks mogt aangaan wordt aangemaand om zich deze waarschuwing ten nutte te maken.

De Resident van Samarang,
Bij afwezigheid:
SAMARANG, *De Adsistent Resident voor de policie,*
den 8sten Dec. 1858. SERLÉ.

Voor het Land. Een ieder die in het bezit mogt zijn van Koffij- en Contra Koffijpassen over het jaar 1858, wordt bij deze uitgenoodigd dezelve ten kantore der Comptabiliteit alhier vóór of uiterlijk op ultimo dezer te vertoonen, ten einde daarvoor nieuwe passen te erlangen of de registratie daarvan op nieuw te bewerkstelligen.

De Resident van Samarang,
SAMARANG, Mr. D. C. A. Graaf VAN HOGENDORP.
den 7den Febr. 1858.

IN-OFFICIEEL GEDEELTE.

Aangeslagen Vendutiën.

Op MAANDAG den 21sten Februarij 1859.
In het vendu-locaal van *F. A. Pringiers.*

Op DINGSDAG den 22sten Februarij 1859.
Voor het Commissie-huis van *Andreas, Schallig & Co.*

Op WOENSDAG den 23sten Februarij 1859.
Voor de Toko van *Tan Soepien*, in de Gang Gambiran.

Op DONDERDAG den 24sten Februarij 1859.
Voor het Woonhuis van den Kapitein *T. C. J. Kroesen.*

Op VRIJDAG en ZATURDAG den 25sten en 26sten Februarij 1859.
Bij den Pachter der Pandjeshuizen.

Advertentiën.

MENGELWERK EN BIJDRAGEN.

DE COMETEN,
DOOR
EENEN NATUURVORSCHER.

(vervolg en slot.)

In de derde plaats eindelijk is het de karakteristieke werking des vuurs — de uitstraling zelve, die de toenemende condensatie te weeg brengt, door de inwendige warmte allengs te doen verminderen. Bij het dalen der temperatuur van het alsnog gas- of nevelvormige ligchaam worden in de eerste plaats de meest refractaire en tevens zwaarste ligchamen, zooals de metalen, die moeijelijke smeltbaarheid met het straalbrekend en warmte terugstootend vermogen vereenigen, in zooverre gecondenseerd dat zij uit den staat van volatiliteit tot dien van smelting afdalen, en dus eene kern uitmaken van gesmolten metaal, om welken zich nu achtereenvolgend, bij toenemende verkoeling, eene korst vormt, uit verschillende lagen bestaande, trapsgewijze uit de minst smeltbare zelfstandigheden te zamen gesteld.

Door deze opvolgende werking nu vormen zich in de cosmische ruimte, door de vestiging van den geheel vrijmagtig werkenden scheppenden wil, die het eenvormig evenwigt der oorspronkelijke stof verbreekt en de hoofdstoffen waaruit zij is te zamen gesteld door afscheiding op elkander doet werken, ten einde de oorzaak van het vormleven daar te stellen, en der alles bezielende Natuurkracht het aanzijn te geven, in de eerste plaats **Nevelvlekken** — zooals de *Nubecula major* en *minor* — waarvan sommigen een gelijkmatig verdeeld, flaauw en verspreid licht geven, anderen, reeds tot eenen hoogeren trap van ontwikkeling gekomen, daarentegen bezet zijn met helder lichtende stippen, die de bewijzen opleveren van eene grootere condensatie der hoofdstof tot vloeibare of vaste kerns, hetzij dat uit eene zoodanige **Nevelvlek** een geheel zonnestelsel of eene planeet met een grooter of kleiner getal satellieten geboren wordt, of wel dat deze stippen slechts verspreide gedeelten zijn, die zich later sympathisch tot een ligchaam te zamen trekken, zooals men dit bij de vorming der rudimentaire dieren ziet, terwijl het verspreide licht zwakker wordt naarmate deze lichtpunten in kracht toenemen;

vervolgens, bij voortgaande condensatie, **Nevelsterren**, die eenen duidelijk zigtbaren kern vertoonen, omgeven door eenen lichtenden nevel, blijkbaar de dampkring van den reeds tot eene zekere mate van vastheid gekomen bol; later, bij nog verdere vorming, **Cometen**, waarin de trapsgewijze condensatie, ter vorming van den vasten kern, duidelijk zigtbaar is, daar zij zich voordoen als zamengesteld uit opvolgende ringen van eene verschillende lichtkracht en dus van onderscheiden densiteit, terwijl zij daarin overeenkomen met de **Nevelsterren** dat zij, even als dezen, van eenen lichtenden nevel of dampkring omgeven zijn, terwijl de kleine **Cometen**, evenmin als deze, voorzien zijn van eenen staart, die het karakteristieke kenmerk der met het ongewapend oog waarneembare grootere uitmaakt.

Tot hiertoe schijnt het altoos een onoplosbaar vraagstuk te zijn gebleven wat deze *Cometenstaart* toch wezen moge, intusschen schijnt er wel niets gemakkelijker dan deze vraag op eene allezins voldoende wijze te beantwoorden, daar men een soortgelijk verschijnsel dadelijk in het klein te weeg brengen kan: men neme een bolvormig ligchaam van eene voor vocht en warmte gemakkelijk te doordringen zelfstandigheid, en dompele dit bij voorbeeld in kokend water, dan zal, zoodra men het weder in de lucht overbreng, door de uitstraling der inwendige warmte, de damp rondom uit dit ligchaam uitvliegen; door derzelver soortelijk gewigt echter in de dampkringslucht opstijgende, zal deze damp, van rondom langs de wanden van den bol opgaande en boven denzelven zamenkomende, als eene kolom vormen; komt nu van de eene of andere zijde een luchtstroom, dan zal de stroomdamp zich in eene aan deze regt tegenovergestelde rigting voortbewegen, en brengt men het ligchaam zelf in eene cirkelvormig ronddraaijende beweging, dan zal de dampstroom achter hetzelve als eene staart vormen.

Door deze eenvoudige proef nu verklaart zich op de duidelijkste wijze het verschijnsel van den staart der **Cometen.**

Op Donderdag den 24sten dezer,

ZULLEN

SOESMAN & CO.,

voor rekening van Kapitein

KROESEN,

wegens verhuizing vendutie houden,

van een zeer netten en goed geconserveerden inboedel, bestaande uit:

Mahonie- en andere Meubelen, als: Canapés, Consoles, Tafels, Stoelen, groote Kleêrkasten, Spiegels en Schilderijen, IJzeren Ledikanten, Buffet, enz., enz. (170)

Op Vrijdag den 25sten Februarij.

In de Chinesche Kamp bij den pachter der Pandjeshuizen, van vervallen linnen Pandgoederen, over het 4de kwartaal 1857. (196)

Op Zaturdag den 26sten Februarij.

In de Chinesche Kamp bij den pachter der Pandjeshuizen, van vervallen linnen Pandgoederen, over het 1ste kwartaal 1858. (197)

TOKO-VENDUTIE

BIJ

Soesman & Co.,

op Dingsdag den 1sten Maart,

van verschillende Koopmanschappen en aangebragte goederen. (198)

Op Maandag den 28sten dezer,

zal in de Chinesche Kamp (*Gang Piengeer*) voor het Sterfhuis van wijlen den Chinees

OH OET,

op de vendutie verkocht worden, eenige Goud- en Zilverwerken. (199)

SAMARANG, 17 *Februarij* 1859. *De Mede-Executeur,* OH MADJIEN.

ONTVANGEN:

Echte Cognac *John Alberty*.

(172) SOESMAN & CO.

Direct van China ontvangen:

1ste Kwaliteit

MANDARIJN GEMBER.

(200) A. MEIJER.

Pas Ontvangen:

eene groote factuur

Keukengereedschappen, van IJzer, met porcelein geglaceerd,

bestaande uit:

Ham- en Waterketels, Braadpannen, Stoof- en Melkpannen enz., enz., zijnde alles met de meeste zorg verglaasd ter vermijding van vroegere klagten over het barsten enz., zoo dat dezelve thans gewaarborgd kunnen worden.

(175) SOESMAN & CO.

Engelsche Sloten en Vijlen

in soorten en velerlei ander IJzerwerk en Timmermansgereedschappen *en gros & en détail.*

Verkrijgbaar bij

(201) THOOFT & CO.

Fijne Koperen Patent Kast-Sloten, zoo mede: IJzeren en Koperen Hang-Sloten in alle soorten en grootte met enkele en dubbele Sleutels, bij

(173) SOESMAN & CO.

Engelsche Pepermunt

en Jujubes voor Borstzieken.

(202) THOOFT & CO.

Pas Uitgepakt:

Fijne Wagen- en Bendie-Zweepen, Dames en Heeren Karwatzen van echt balijn, bij

(171) SOESMAN & CO.

PRACHTIGE SCHILDERIJEN

in verschillende grootte, waaronder:

geheel nieuwe sujetten.

Ontvangen bij

(203) THOOFT & CO.

Pas Ontvangen:

Engelsche Hang- en Tafellampen,

(176) bij J. P. BRANDES.

Hollandsch en Amerikaansch Zoutvleesch,

per vat en per pond.

Fransche Boonen en Kanarie-Zaad,

bij GULDENAAR,

(204) *aan den Boom.*

IJzeren Keukengereedschappen,

van binnen geporceleind en in alle soorten en dimensiën, op nieuw uitgepakt bij

(174) F. A. PRINGIERS.

Lijn-Olie, Loodwit, Spaansch Groen, Menie, Berlijnsch Blaauw, Cromaat-Geel, Parijs-Groen en Vensterglas in verschillende dimensiën, bij

(74) F. A. PRINGIERS.

DIRECT VAN CHINA

ontvangen

en bij de ondergeteekenden uitgepakt en verkrijgbaar:

Eene fraaije factuur Chin. Artikelen,

bestaande uit:

Gember, 1e kwaliteit, (Mandarijn.)

Sorties de Bal van Crêpe de Chine, brillant en naar den laatsten Franschen smaak.

Crêpen Shawls, prachtig met Zijde geborduurd.

Graslinnen Zakdoeken, idem met Zijde geborduurd.

Fraaije Chinesche Naai-Kistjes.

(205) SOESMAN & CO.

BIJ SOESMAN & CO.,

verkrijgbaar:

fraaije graauw en wit Vilten Hoeden, zoogenaamde Air-Conductors, zoomede zwart Zijden Hoeden enz.

(206) SOESMAN & CO.

DIRECT VAN CHINA

ONTVANGEN:

Eenige keurige Chinesche goederen,

ALS:

Prachtig geborduurde Sorties de Bal, naar den laatsten smaak en in verschillende kleuren.

Dito Shawls.

Graslinnen Zakdoeken, rijk met Zijde geborduurd, (in doosjes van 2 stuks.)

Dames-Werktafeltjes.

VERDER:

Madarijn Gember van buitengemeen goede kwaliteit en Witte Vloermatten in 3 verschillende breedten.

(207) THOOFT & CO.

WESTPHAALSCHE HAMMEN,

(208) pas ontvangen bij F. A. PRINGIERS.

JAPANSCHE ZIJDE,

geruit van de levendigste en bevalligste dessins,

(209) Verkrijgbaar bij SOESMAN & Co.

GOUDWERKEN

regtstreeks ontvangen uit de Fabriek

VAN

P. DE MEIJER, te *'s Gravenhage*,

bestaande uit:

Parures en demi Parures, prachtig en smaakvol bewerkte Braceletten, Broches, Oorringen, etc. Heeren Manchet- en Hemdenknoopjes, Kettingen, Horologiën, enz. enz.; alles massief goud en naar de laatste mode bewerkt.

VERWACHTEN:

Een belangrijk factuur Zilverwerken, waarvan later bij aankomst eene gedétailleerde opgave gedaan zal worden.

(177) DE GROOT, KOLFF & CO.

De ondergeteekende, als gemagtigde van den nieuwen eigenaar van het, den 1sten dezer, door dien eigenaar, aangekocht Logement alhier, bekend onder den naam van

JAVA-HOTEL

en der daarbij behoorende Wagen-Verhuurderij, neemt de vrijheid, die onderneming in de gunst van reizende en doortrekkende familiën of personen aan te bevelen, zich vleijende, door alle door hem aan te wenden moeiten, wat betreft zindelijkheid, goede tafel en prompte bediening, die gunst te zullen waardig maken.

SAMARANG, *den 11den Februarij* 1859. C. BEER *qq.* (178)

GELDEN

in leen te bekomen, adres:

(179) W. K. VAN DER EB *qq.*

GELDEN

in leen te bekomen, tegen voldoende zekerheid, bij

(183) L. UDO DE HAES *qq.*

J. H. F. von Stietz

vertrekt naar Nederland,

verzoekt diegenen die nog iets van ZEdG. te vorderen hebben, binnen acht dagen hunne pretensiën te willen inzenden, aan

(192) SOESMAN & CO.

Even als bij een zoodanig ligchaam is de lichtende Nevel, die de Nevelsterren en Cometen omgeeft, niets anders dan de door de uitstraling der inwendige hitte gevormde dampkring, die zich door welligt nog onbekende oorzaken, maar vooral ook door de snelle beweging van den kern, die toenemen moet naarmate die kern meer digtheid erlangt, en dus in evenredigheid van zijnen omvang zwaarder wordt, eenen stroom vormt, die, op de wijze als evengezegd, den staart der Comeet uitmaakt. Oppervlakkig schijnt al dadelijk deze verklaring te kunnen, worden tegengesproken, met de eenvoudige vraag waarom in dit geval de Nevelsterren, die toch even goed als de grootste Cometen eenen lichtenden dampkring bezitten zoomin als de kleine Cometen eenen staart vertoonen, maar neemt men nu in aanmerking dat de Cometen reeds zooveel verder in condensatie gevorderd zijn dan de Nevelsterren, dat op dezelve welligt reeds het water is afgescheiden, dan volgt hieruit dat derzelve dampkring ook reeds meerder digtheid (*densiteit*) en zamenhang (*tenniteit*) verkregen heeft, ja welligt op den trap van ontwikkeling waarop de Comeet zich bevindt volkomen stoomvormig is, en dus eenen in den Ether voortgolvenden maar daarvan afgescheiden stroom vormt, op dezelfde wijze als wij dit bij onze Stoomwerktuigen waarnemen, waarvan de uitvliegende stoom zich eerst op eenen betrekkelijk aanmerkelijken afstand weder in de dampkringslucht oplost, terwijl de uitstraling der Nevelsterren, nog meer etherisch zijnde, uithoofde van derzelver affiniteit met de omringende middelstof, zich te spoedig weder met deze vereenigt, om eenen voor ons waarneembaren stroom te vormen, en de kleine Cometen, ten gevolge van derzelver in vierkante verhouding tot hun volume staande mindere kracht, hoezeer dan ook door eene verschillende oorzaak, met betrekking tot den afstand waarop zij zich van ons bevinden, in hetzelfde geval verkeeren, daar natuurlijk de lichtkracht van den stroom of staart, zij moge door eigene ontvlamming, als bij het gas, of wel door reflectie van den gloed des vlammenden kerns ontstaan, beduidend zwakker wezen moet dan die van den dampkring of *Nimbus* welke dezer kern van rondom omgeeft.

Op de in den aanhef dezer beschouwing voorgestelde vraag: „Wat zijn Cometen?" is dus het antwoord eenvoudig: *nog onrijpe planetarische ligchamen, die welligt nog millioenen jaren noodig hebben alvorens tot den staat van volkomene* Planeten *te geraken.*

De beantwoording dezer vraag, die alleen der weetgierigheid voldoening kan verschaffen, geeft nu echter terstond aanleiding tot eene tweede van veel meer regtstreeksch, practisch en algemeen belang, die niet alleen voor iederen beschaafden mensch maar voor iederen aardbewoner van het hoogste gewigt te achten is, namelijk: ingeval eene zoodanige Comeet onze aarde op hare baan kwam te ontmoeten, of, en zoo ja welken invloed deze ontmoeting op de laatste zoude kunnen uitoefenen.

De kwestie of eene zoodanige ontmoeting tusschen twee Hemelligchamen, die beiden derzelver eigen innerlijk uitstralend vermogen, *centrifugale kracht*, bezitten, al dan niet mogelijk zij, geheel in het midden latende, willen wij ons alleen bepalen tot de hypothese dat zij werkelijk plaats vinde.

Zelfs nog in den laatsten tijd heeft de berekening der aanstaande verschijning van eene Comeet aanleiding gegeven tot de voorspelling dat deze eenen geweldigen schok aan de aarde geven zoude, welke voorspelling van de andere zijde zoodanigen vinnigen spot heeft uitgelokt, dat men beweerd heeft dat deze schok niet meer beteekenen zouden dan die welke eene vlieg aan eene in volle vaart voortstoomende locomotief zoude kunnen toebrengen, en dat het dus zinneloosheid was voor de gepretendeerde ontmoeting der beide hemelligchamen eenige de allerminste vrees te koesteren, daar de volstrekte onmogelijkheid bestond dat die ontmoeting op de aarde van eenigen invloed zbuden kunnen wezen.

Zeker is het niet aannemelijk niet alleen maar met alle wetten der natuur in volkomen tweestrijd dat een zooveel minder gecondenseerd ligchaam als eene Comeet aan de aarde eenen gevaarlijken schok zoude kunnen toebrengen, maar desniettemin is het eene volkomene zinneloosheid den spot te drijven met diegenen die voor het

Maatschappij tot Nut van 't Algemeen
(Afdeeling Samarang.)
SPAAR- EN BELEENBANK.

Bij *bekendmaking* te vinden in dit blad, is aan de belanghebbenden medegedeeld, volgens art. 14 van het reglement dezer Bank, dat aan de inleggers van gelden, over het jaar 1858, is ten deel gekomen, eene rente ten bedrage van *zeven* ten honderd, voor de gelden, die gedurende de volle twaalf maanden en alzoo de helft daarvan voor die, welke volle zes maanden zijn ingelegd gebleven, overkomstig de regeling bij het 12de reglements-artikel aangegeven.

Het bedrag dier rente is op ieders rekening bijgeschreven en kan op de bepaalde zitdagen worden ontvangen, of wel als vermeerdering van inlage bij de Bank gelaten worden. Ten einde die bijschrijving te kunnen doen in ieders inlegboekje, moeten deze boekjes den Penningmeester worden aangeboden.

De ingelegde Sommen, die nu tot boven de ƒ 500.— van één inlegger zijn geklommen, hebben geen regt op volgende rentewinning, voor zoo veel aangaat dat hoogere bedrag boven die ƒ 500.—, volgens het 9de artikel; behoudens de daarbij vermelde uitzondering voor de Wees- en Armhuizen alhier.

Als OVERZIGT *der geldswaardige verrigtingen*, gevorderd bij het 9de reglements-artikel, diene de volgende korte opgave:

De ingelegde gelden beliepen volgens vroegere openbare mededeelingen onder ultimo 1857:

Van twee inleggers (uitzondering).	ƒ 6.956.80
Van 106 inleggers.	„ 28.718.70
Te zamen op 1 Januarij 1858.	ƒ 35.675.50
Gedurende het jaar 1858 (vijfde jaar) is ingelegd, door een gedeelte der 108 vroegere en 160 latere inleggers in 358 keeren.	ƒ 28.054 92
Renten aan regthebbenden ten deel gevallen à 7% 's jaars.	„ 2.417.45
	ƒ 66.147.87
Op 54 rekeningen werd teruggevorderd in 68 keeren.	„ 7.366.65
Blijft op ultimo 1858 op 246 rekeningen te goed.	ƒ 58.781 22

waaronder eene rekening tot ƒ 4.787.78.
en nog eene „ „ 2.120.52.

De uitleeningen van gelden zijn geschied naar gelang daartoe gelegenheden zich voordeden. Velen met regeling van maandelijksche en andere tijdelijke terugbetalingen.

Onder ultimo 1858 bestaan 79 debiteuren met een bedrag van ƒ 48.792.41, tegen eene rente van 9 ten honderd 's jaars.

Aan renten is gewonnen gedurende 1858, zuiver.		ƒ 3.808.66
Van het vorige jaar was onverdeeld overgebleven.		„ 1.72
		ƒ 3.810.38
Van dat bedrag is volgens het 14de reglements-artikel gebragt:		
a. Op kosten voor de leiding der Bank.	ƒ 784.40	
b. Op reserve-fonds een vijfde van ƒ 3 025.98.	„ 605.19	
c. Ten voordeele van de regthebbende inleggers van geld op 111 rekeningen	„ 2.417.45	ƒ 3.807.04
Onverdeeld overgebleven, ten voordeele van 1859 te brengen.		ƒ 3.34

Het Bestuur dezer Bank,
W. DE VOGEL Sr., *(Voorzitter.)*
De Penningmeester en Secretaris,
D. C. DE BRUIN.

SAMARANG,
7 *Februarij* 1859.

Spaar- en Beleenbank te Samarang.

In opvolging van Art. 14 van het Reglement wordt bij deze bekend gemaakt, dat de Renten, die aan de inleggers van gelden over het jaar 1858 zullen worden te goed gedaan, bedragen *zeven* ten honderd, en dat uitbetaling daarvan kan erlangd worden op de gewone zitdagen.

Het Bestuur dezer Bank,
W. DE VOGEL Sr., *(Voorzitter.)*
De Penningmeester en Secretaris,
D. C. DE BRUIN.

SAMARANG,
7 *Februarij* 1859. (180)

BOEK-HANDEL

(193) VAN

DE GROOT, KOLFF & CO., SAMARANG.

ONTVANGEN:

Alexander V. H. Wit en Zwart, een nieuw plaatwerk.
De Neven. Blijspel van van den Bergh.
De Studie der Christelijke Anthropologie en de levensstudiën van Pruijs v. d. Hoeven, in betrekking tot het Maandschrift de Dageraad.
Cremer en Keller. Guldens-éditie, 3 dn.
Motley. De opkomst der Nederl. Republiek.
Vijgh. Het Nederl. klein geweer.
Stille waters, door de schrijfster van Dorothea, 2 dn.
W. Cole. Lotgevallen van Lorimer Littlegood, 2 dn.
Ch. Reade. Beter laat dan nooit. 3 „
Andersen. Te zijn of niet te zijn.
J. Gewin. Miskende liefde, en haar Morgen en haar Avond.
Donkersloot. Olla Podrida.
Gerstacker. De twee gedeporteerden, 2 dn.
Collins. Het doode geheim, 2 dn.
Häcklander. De nieuwe Don Quixote, 3 dn.
Adam. De heerlijkheid Waldemarsborg.
Peters. Een Wijsgeer onder de Hanebalken.
Muller. Vaderlandsche Geschiedenis.
Het openbare en bijzondere leven van Baron Nahuijs.
D. Schuurman. Zee-Tactiek.
G. Scheve. De Phrenologie.
Dekker. Het Vee.
J. L. Terwen. Het Koningrijk der Nederlanden, compleet in 46 afleveringen, met 128 platen, (*waarop ingeteekend kan worden*).

BOEK-HANDEL

VAN

de Groot, Kolff & Co., *Samarang.*

Per Mail Ontvangen:

De verwoesting van den Aardbol of de Cometen en derzelver mogelijke invloed op de Aarde, in geval van botsing met deze planeet, op eene algemeene bevattelijke wijze voorgesteld door een Natuurvorscher.

Merkwaardige brief van den Luit. Gen. *J. van Swieten*, aan den Heer *F. H. van Vlissingen*, betreffende Europesche Kolonisatie op Sumatra.

Opmerkingen betreffende de Nederlandsche Marine, in verband met de opleiding van een groot gedeelte van haar personeel, door *A. Cosijn.*

Aglaija. Tijdschrift—voor Dames-Handwerken, Modes enz., voor het jaar 1859. (182)

LOTEN

238ste STAATS-LOTERIJ

Een Heel Lot ad ƒ 100.—
Een Half „ „ „ 50.—
Een Vijfde „ „ „ 20.—

Te bekomen te *Samarang*, bij

(35) DE GROOT, KOLFF & CO.

NAAM en RANGLIJST

der

OFFICIEREN BIJ DE LAND- EN ZEEMAGT,

in Ned. Indie, voor het jaar 1859.

(132) DE GROOT, KOLFF & CO.

BOEK-HANDEL

VAN (33)

DE GROOT, KOLFF & CO., SAMARANG.

VERKRIJGBAAR:

ALMANAK

voor Ned.-Ind. voor het jaar 1859.

Opgeplakt ƒ 1.— Onopgeplakt ƒ 60 duiten.
Kleine Almanakken met Dames Portretten v. 1859 à ƒ 1.—

ZAK-ALMANAK

voor het jaar 1859, ingerigt tot Koopmans-, Kantoor- en Huishoudelijk gebruik, prijs ƒ 2.—, franco per post met 1 Kantoor-Almanak ƒ 3.—

Per Mail ontvangen:

JAARBOEKJES VOOR 1859:

AURORA.

Vergeet mij niet.

HOLLAND.

(31) DE GROOT, KOLFF & CO.

De Heer C. S. VAN HEEKEREN is van af primo *Januarij jl.* als deelgenoot in onze firma opgetreden.

SAMARANG, VAN MAANEN & CO.
15 *Februarij* 1859. (210)

De Pillen en Zalf van Holloway,

zijn een uitmuntend geneesmiddel voor leverkwalen, en algemeen vervallen staat van gezondheid. Mejufvrouw Eliza Divies te Pontyberem bij Carmarthen, was sedert jaren onderhevig aan leverziekte, welke hare gezondheid deerlijk ondermijnde, hevige koortsen veroorzaakte en maakte haar zoo gevoelig voor koude dat zij zelden daarvan vrij was. Zij beproefde onderscheidene hulpmiddelen, die haar echter niet hielpen. Eindelijk radde men haar de pillen van Holloway, door welke in weinige dagen haren toestand verbeterden en haar vervolgens geheel deden genezen. De heer Trebarne, droogist te Carmarthen, kan de waarheid van het vooraangehaalde betuigen.

De prijzen zijn als volgt:

Doosjes Pillen à ƒ 1.—, ƒ 3.—, ƒ 5.—
Potjes Zalf à „ 1.—, „ 3.—, „ 5.—

Elk doosje en potje is vergezeld van eene aanwijzing hoe men de Zalf en Pillen gebruiken moet.

Ze zijn op franco aanvrage à contant te bekomen:

Te *Soerabaija* bij E. FUHRI & Co.
„ *Banjoemaas* „ M. S. CHRRIMAN.
„ *Djocjacarta* „ DEEKENS & Co.
„ *Soeracarta* „ W. VELDMAN en Wed. SAFFINGER.
„ *Salatiga* „ F. KRUTHOFFER.
„ *Tagal* „ Mevrouw de Wed. DORT.
„ „ „ A. J. VAN DER VOORT.
„ *Cheribon* „ W. GALISTAN.
„ *Samarang* „ DE GROOT, KOLFF & Co., H. L. DE LYON, NOOTBAAR & JOOSTEN en bij SOESMAN & CO.

(211)

PAS UITGEPAKT:

Een keurig, *zoo als nog nimmer alhier aangevoerd*, Factuur

BLANCO BOEKEN

(*Fransch Fabriekaat.*)

gebonden in geheel lederen banden met koperen hoeken en méchanieke ruggen, in stellen van

Grootboek.	Rekening Courant.
Journaal.	Factuur en
Memoriaal.	Kasboek.

VOORTS:

Eene groote sortering kleine

BLANCO-BOEKEN

in alle mogelijke formaten en dikten.

Verkrijgbaar tegen hoogst billijke prijzen, bij

(212) DE GROOT, KOLFF & CO.

Tot het leveren van alle Scheepsbehoeften en Provisiën, bevelen zich aan

NOOTBAAR & JOOSTEN,
(213) *Scheepsleveranciers.*

PHOTOGRAPHISCH ATELIER.

Portretten op Papier en Glas,

in alle soorten van lijsten.

PORTRETTEN IN STEREOSCOPEN.

(262) ABELS EN ZONEN.

TE KOOP:

Een Europesche Jagtwagen met tent.

(184) SALOMONSON & MEIJER.

---

denkbeeld eener ontmoeting tusschen de aarde en eene Comeet eenige vrees koesteren, of is, zoo vragen wij, een schok die haar in stukken doet spatten het eenige onheil hetwelk deze zoude kunnen overkomen. Voorzeker neen, en wanneer men let op het ontwikkelings proces waarin eene Comeet zich bevindt, en de werkingen die hierbij noodwendig moeten plaats grijpen, dan zal men al spoedig inzien dat de uitstraling van een zoodanig ligchaam, zoo zij den dampkring der aarde bereikte, daarin geweldige omkeeringen zoude kunnen te weeg brengen, waarvan de gevolgen nog veel vreeselijker konden wezen dan eene plotselinge vernietiging.

Zoodra toch, door eene eerste condensatie, zich de kern van metalen in gesmolten toestand gevormd heeft, brengt deze eene zoo groote hitte te weeg, dat de condensatie der andere stoffen daardoor aanmerkelijk vertraagd, maar integendeel de uitstraling daardoor in dezelfde evenredigheid versterkt wordt, en neemt men nu in aanmerking welke schadelijke bestanddeelen sommige metalen bevatten, dan beseft men ligtelijk dat de vervlugtiging hiervan de athmospheer ten eenemale ongeschikt voor het organische leven zoude kunnen maken.

Intusschen volgt deze condensatie trapsgewijze van de minst smeltbare zelfstandigheden, die allengs eene korste vormen van opvolgende lagen rondom den kern van gesmolten metaal, die natuurlijk altoos eenen hoogeren warmtegraad bezitten moet dan de buitenste lagen, welke, ten gevolge der steeds toenemende verkoeling, minder ruimte innemen, waardoor het oorsponkelijke gebergte vormende rimpels en scheuren ontstaan, terwijl bij deze reactien de *Potassium* en de *Sodium*, door derzelver affiniteit met een groot aantal verschillende zelfstandigheden, eene belangrijke rol moeten spelen.

Het vormen van iedere nieuwe laag moet, door de combinatiën tusschen de verschillende vloeibare en vaste stoffen *(liquida en solida)*, gevoegd bij het verschil der temperatuur, aanleiding geven tot een chemisch en electrochemisch of electrisch proces, waardoor weder eene verhoogde warmte ontwikkeld wordt, die gedeelten van den reeds gevormden kern tot eenen vloeibaren of zelfs dampvormigen staat terugbrengt, en geweldige uitbarstingen en omkeeringen veroorzaakt, in welke tijdvakken de vorming der zouten en aardachtige stoffen valt. — Door deze geweldige omkeeringen, die de ontbinding der door de metalen geoxigeneerde ligchamen te weeg brengt, ontstaat de stikstof in den dampkring, die aanvankelijk met de zuurstof verbonden is, zoodat daaruit *acidum nitricum* en *acidum nitrosum* geboren wordt.

Bij het achtervolgend dalen der temperatuur brengen het *oxigenium*, het *hydrogenium*, het *iodium*, de zwavel en in een woord alle niet metaalachtige ligchamen de overige onderscheidene zuren en het water voort, welk laatste, dus ten sterkste met zuren bezwangerd zijnde, en door de in de buitenste lagen ontstane scheuren indringend, de voor oxidatie vatbare gesmolten stoffen aantast en plutonische oprijzingen en vulcanische uitbarstingen te weeg brengt, en eindelijk, bij nog verdere verkoeling, eenen oceaan van *acidum nitrosum* vormt, die den geheelen bol omgeeft, en op de reeds geoxideerde laag geene uitwerking meer doen kan, maar, door de reeds bestaande openingen, binnen in denzelven dringende, eene gisting te weeg brengt, die de vaste kern in alle rigtingen doet scheuren.

Slaat men nu dit geheele vormings-proces gade, dan wordt het duidelijk dat het vermengen des dampskrings van eene Comeet met dien der aarde, deze laatste zoude kunnen verpesten zoodanig dat een onmiddelijk ophouden van alle organisch leven daarvan het gevolg ware, of wel dat de aarde zich eersklaps in eenen oceaan van vlammen zoude kunnen gehuld vinden, en dat het dus de grootste onkunde verraadt, hiermede den spot te drijven.

Geheel iets anders is het de mogelijkheid eener zoodanige ontmoeting te ontkennen, en als wij dan daarop letten dat het juist de den Ether te zamen persende en op ieder Hemelligchaam drukkende uitstraling der omringenden is, die belet dat zij niet respectivelijk door derzelver inwendige centrifugale kracht terstond weder ontbonden worden, en die derhalve ze ook van elkander verwijderd houdt, dan moeten wij tot het besluit komen dat eene zoodanige ontmoeting tot de natuurlijke onmogelijkheden behoort.

(Overgenomen uit een onlangs verschenen Brochure.)

Geboorten.

Voorspoedig bevallen van eene dochter, L. A. DES CELLES, *Caron*.
SAMARANG, 11 *Februarij* 1859. (215)

Heden morgen voorspoedig bevallen van een' Zoon, *R. C. SIEDIJK*, echtgenoote van (191)
AMBARAWA, 8 *Februarij* 1859. BLOCK.

SAMARANG.

— Het Corps Officieren der Samarangsche Schutterij heeft op den 13den jl., des voormiddags zijne opwachting gemaakt bij den op zijn verzoek eervol ontslagen Luitenant Kolonel, Kommandant der Samarangsche Schutterij, den Heer *H. F. Morbotter*.

De waarnemend Kommandant, de Heer *G. L. Dorrepaal*, betuigde namens allen in korte, doch welsprekende woorden, hoezeer het geheele Corps met innig leedwezen dat ontslag vernomen had, en zonder te willen onderzoeken welke oorzaken aanleiding gegeven hadden tot dit verzoek, was het toch de algemeene overtuiging, dat die aanleiding niet kan gezocht worden bij het Corps, hetwelk steeds ondubbelzinnige blijken gegeven had van gehechtheid aan zijnen chef, die door de waardige wijze, waarop hij de regten der Schutterij steeds had voorgestaan, hen ook voor altijd aan zich verbonden had. Tevens werd het verlangen geuit, dat die band geenszins nu voor altijd zou verbroken worden, en op dat die in de herinnering mogt blijven bestaan, verzochten de H. H. Officieren den Heer *Morbotter*, als blijk van hunne hoogachting, een aandenken van hen allen, hetgeen in Europa zou worden vervaardigd, te willen aannemen.

Niet minder hartelijk was het antwoord. De heer *Morbotter* verklaarde zich voor dat blijk van achting en genegenheid hoogst erkentelijk, en verzekerde het aandenken, dat hem werd aangeboden, gaarne te willen aannemen; vooral was het hem aangenaam dit blijk van achting te mogen ontvangen, onder de omstandigheden, die hem genoopt hadden dit ontslag te verzoeken.

Nog eenige oogenblikken werden daarop in gezellig onderhoud gezamentlijk doorgebragt, waarop de Officieren den Heer *Morbotter* verlieten, die zeker een aangenaam souvenir van dien ochtend zal behouden.

Doch niet alleen van de Officieren mogt de heer *Morbotter* dit blijk van achting en toegenegenheid ontvangen, ook de Onderofficieren en Manschappen wenschten te toonen, dat bij het geheele bataillon dezelfde gevoelens huisvesten.

Te dien einde werd op den 15den daaraanvolgende des avonds bij fakkellicht eene serenade gebragt, waarbij, niettegenstaande de zware regen, het grootste gedeelte van het bataillon opgekomen was. In de meest mogelijke orde traden de manschappen voor het huis aan, waarop eene commissie van eenige Onderofficieren en Schutters uit de gelederen traden en namens het bataillon den gewezen chef met gepaste woorden van hun leedwezen over zijn ontslag de verzekering gaven. Algemeen werd de ferme aanspraak van den Heer *Morbotter* toegejuicht, die zich gaarne bereid verklaarde weder te dienen in de gelederen van een Corps, hetwelk hij bijna 7 jaren met zoo veel genoegen gekommandeerd had.

Het Corps muzijkanten, dat door den ijver van den heer *Morbotter* en uit particuliere fondsen werd opgerigt, voerde de volksliederen en andere muzijkstukken op eene fiksche wijze uit. Daarop werd door het bataillon, dat in huis gastvrij ontvangen was, weder aangetreden en onder een luid hoezee in goede orde afgemarcheerd.

Dank behoort er geweten te worden èn aan de Officieren die door hunne tegenwoordigheid veel bijdroegen dat orde en tucht zoo goed gehandhaafd zijn, èn ook vooral aan het plaatselijke bestuur, hetwelk de meest mogelijke medewerking verleende.

Lang zal bij de Samarangsche ingezetenen, die in groot getal deze serenade bijwoonden, deze avond eene aangename herinnering achterlaten, maar vooral bij den heer *Morbotter* zal het herdenken aan een Corps, dat hem eenstemmig, zoo veel achting en toegenegenheid betoonde, niet anders dan streelend moeten zijn.

— In den morgen van den 11den dezer, ten half 5 ure, heeft een Boeginesche soldaat, twee der wachthebbende personen te Pontjol die getracht hebben hem aan te houden, vermits men vermoedde dat hij een gedeserteerd soldaat was, zoodanig aan de borst en de onderbuik verwond, dat zij ten gevolge daarvan in het stads-verband alhier, alwaar zij onmiddelijk ter verpleging waren opgenomen, zijn overleden.

Tot dus ver is het der Policie niet gelukt den dader van dit feit in handen te krijgen.

☞ Volgens bekendmaking van den Resident is het vertrek der Landmail bepaald op Zaturdag den 19den Februarij *des avonds te 6 ure*, moetende de brieven *des namiddags te 4 ure* bezorgd worden.

— Het volgende, dat wij onder alle voorbehoud mededeelen, meldt men ons in een schrijven uit Palembang:

Onze troepen zijn midden op den dag in de gracht van de sterkte Djatti afgedaald, en hebben er, zonder door de belegerden verontrust te worden, eene mijn aangelegd, die door het springen eene bres van $1^{1}/_{2}$ Ned. el breedte heeft doen ontstaan. Niettegenstaande deze bres, moet de daarop gevolgde bestorming mislukt zijn.

Wij hopen, dat het weldra aan onze troepen moge gelukken, de weerspannelingen te tuchtigen, ten einde daardoor ons gezag op Sumatra krachtig gehandhaafd worde.

— Uit Decima schrijft men ons, dd. 26 December 1858: De zoon van een Amerikaansche commodore, belast met de overbrenging van het tractaat, gesloten tusschen de Vereenigde Staten en Japan, van Shanghae naar Washington, is, uithoofde van wangedrag op de mailboot, te Colombo aan wal gezet.

De Deensche brik *Wilhelmina*, alhier van Shanghae aangekomen, is, wegens gemis van een Deensch tractaat, niet ten handel toegelaten. *(Java Bode.)*

STAAT van het Entrepôt te *Samarang* op ultimo van de maand Januarij 1859.

Aardewerk	9	kisten.
Bier	4	vaten.
Boslemmermessen	25	„
Cognac	14	Tiercons.
Diverse	9	kisten.
Gambier	2966	krandj.
Genever	550	kelders.
Kat. en wollen Lijnwaden	256	kn. en bn.
Kramerij	3	vaten.
Koffij	865	balen.
Meel	200	vaten.
Olifanstanden	23	stuks.
Provisien	3	kisten.
Rotting	360	bossen.
Vleesch (gez.)	8	vaten.
Wijn (witte.)	74	kistjes.
„ (roode.)	250	kisten.
„ (Champagne.)	52	kistjes.
Zakken (Koffij.)	34	balen.

AANGEKOMEN PERSONEN.

Van den 11den tot en met den 18den Februarij 1859.

F. J. Baudot, B. Andreas, M. Johannes, B. B. Douwes en echtgenoot, Mevr. de wed. C. Thepass geb. Douwes, W. F. Ter Meulen, de jongeheer L. M. Lemmers, de heer Ths. Lemmers, J. M. van Aaken, G. G. van Gijen, Mevr. Tholen, H. Altheer, C. D. Escho, Mr. J. P. van Ossenbruggen, P. W. G. Gout, A. Feldman, Baron C. d' Ablaing van Giessenburg, C. Maurenbrecher.

VERTROKKEN PERSONEN.

B. Andreas, M. Johannes, H. J. Soesman, Jhr. Ch. L. J. van Hogendorp, C. Damnitz, J. Hijmans, J. B. Vrugtman en Zoon, E. Constant, P. Pattché, F. Jacobsz, J. H. C. Jansen, Jansen, Mejufvr. Hoekstra, J. Mendes da Costa, F. J. Baudot, C. J. van den Ham, J. C. Degener, J. M. van Aaken, H. H. Jansen en Echtgen., S. A. Scipio, Mevr. C. C. de Leau, P. W. G. Gout, Meijsenheijm Kuipschaar, Mejufvr. Macgeorge met hare moeder, Mevr. A. de Wolff geb. de Vicq. de Cumptich, R. J. van Dolder, Mevr. W. S. Jakob, Jongenheer J. M. van Oosterzee, Ths. Lemmers, L. M. Lemmers, P. C. van Oost erzee.

Schepen in Lading op den 17den Februarij 1859

Naar RIOUW en SINGAPOER, Ned. Ind. schoener Hap Eng, kapt. *Tan Kie*, agent *Gezagvoerder*.

Naar CHINA en SOERABAIJA, Ned. Ind. bark Emelie, kapt. *A. de Wolff*, agent *Gezagvoerder*

Naar CHINA, Brem. schip Marie, kapt. *F. Schwartje*, agenten *Wermuth en Co.*

Naar NEDERLAND, Ned. schip Princes Amalia, kapt. *L. W. van Rhijn van Alkemade*, agenten *Dorrepaal en Co.*

Naar BATAVIA, Ned. schip Philips van Marnix, kapt. *E. van Duijn*, agenten *B. Kopersmit en Co.*

Naar BATAVIA, Ned. Ind. bark Sara Eleonora, kapt. *D. Schuijmer*, agenten *Dorrepaal en Co.*

Naar TAGAL, Ned. Ind. bark Pilades, kapt. *Pohlman*, agent *Gezagvoerder*.

Naar NEDERLAND, Ned. schip Amerika, kapt. *P. L. Zeeman*, agent *Gezagvoerder*.

Naar ——— Ned. Ind. bark Salim, kapt. *Said Hamit Bin Achmat Segaf*, agent *Gezagvoerder*.

Naar NEDERLAND, Ned. bark Nieuw Land, kapt. *P. G. Pot*, agenten *B. Kopersmit en Co.*

Naar NEDERLAND, Zweed. brik Marie, kapt. *C. Selfvers Parre*, agenten *Dorrepaal en Co.*

Naar NEDERLAND, Ned. bark Vier Gebroeders, kapt. *B. J. Bunk*, agenten *B. Kopersmit en Co.*

Naar ——— Ned. Ind. schoener Bientang Toedjoe, kapt. *C. F. Beasley*, agent *Gezagvoerder*.

Naar BATAVIA, Ned. Ind. stoomboot Lady Mary Wood, kapt. *S. van Hulstijn*, agenten *Wermuth en Co.*

Scheepsberigten.

AANGEKOMEN.

Feb. 11 - Ned. schip *Agneta*, R. Grivel, v. Batavia 8 Feb., passagier de Heer Termeulen.

Feb. 13 - Ned. Ind. stoomschip *Lady Mary Wood*, S. van Hulstijn, v. Hongkong 3 Feb., passagier Mevr. Tholen.

Feb. 14 - Ned. Ind. schoener *Bientang Toedjoe*, C. F. Beasleij, v. Riouw 6 Feb., passagier de Heer Lemmers en kinderen.— Ned. bark *Vier Gebroeders*, B. J. Bunk, v. Batavia 11 Feb.

VERTROKKEN.

Feb. 12 - Brem. bark *Concordia*, Wessels, n. Nederland.— Ned. bark *Eduard Marie*, Remmers, n. Cheribon.

Feb. - 13 Ned. Ind. bark *Nawan Eljoesoor*, J. C. Monteiro, n. Soerabaija.

Feb. 14 - Ned. Ind. bark *Fathool Mobarak*, Abdul Rakim, n. Kottee.— Ned. Ind. bark *Ellen*, Wentholt, n. Cheribon.

Feb. 15 - Ned. bark *Abel Tasman*, R. Rijken, n. Nederland.— Eng. brik *Silver Claud*, J. Challes, n. Kaap de Goede Hoop.

Feb. 17 - Ned. bark *Agneta*. R. Grivel, n. Soerabaija.

AAN- en UITVOER te SAMARANG, *van den* 11*den tot en met den* 17*den Feb.* 1859.

AANVOER.

Van Nederland over Batavia met de Ned. bark Agneta, kapt. *R. Grivel*.
2 kn. koopmanschappen, *Dorrepaal & Co.*
200 vs. loodwit, *Van den Broek & Veeckens.*
10 vs. en 100 kn. koperen munt, *Gouvernement.*
418 col. manufacturen, 19 kn. en 3 bn. koopmanschappen en 25 kn. muursteentjes, *Order*.
en andere lading van Nederland bestemd voor Soerabaija.

Van Nederland over Batavia met de Ned. bark Vier Gebroeders, kapt. *C. J. Bunk.*
Lading van Nederland.
200,000 ps. metselsteenen, 10 vs. zilveren en 100 vs. koperen munt en 2 kn. brandspuit-slangen, *Gouvernement.*
10 kn. ansjovisch, *Order.*
Lading van Batavia.
8 kelders haring, *Order.*

Van Riouw en Singapoer met de Ned. Ind. schoener Bientang Toedjoe, kapt. *J. C. Beasleij.*
Lading van Riouw.
232 pik. gambier, 38 pik. en 64 zak. zwarte en witte peper, 54 pik. harst, 1 ps. Chin. doodkist en 1 krdj. aardewerk, *Order.*
Lading van Singapoer.
6 kn. paijongs, 1 kt. papier, 529 pak. porceleinen borden, 235 krdj. en 1027 pakjes blatjang, 31 zak. komijnzaad en 10 zak. kasoemba, *Order.*

Van China met de Ned. Ind. stoomboot Lady Mary Wood, kapt *S. van Hulstijn.*
330 kn. gember, *C. Damnitz & Co.*
200 kn. gember, *S. van Hulstijn.*
en andere lading van China bestemd voor Batavia.

Van Batavia met de Ned. Ind. stoomboot Banda, kapt. *W. Vogel.*
1 kisje Regaal, B. *Kopersmit & Co.* *(Uit het regalen pakhuis aldaar.)*

UITVOER.

Naar Cheribon met de Ned. Ind. bark Ellen, kapt. *T. A. P. Wentholt.*
423 st. balken, *B. Kopersmit & Co.*

Naar Nederland met het Ned. schip Abel Tasman, kapt. *J. R. Rijken.*
9932 pik. suiker, 3090 ℔ cochenille, 635 ℔ chacatille, 39860 ℔ indigo en 1620 st. koehuiden, *N. H. M.*
1 pik. koffij, *G. P. Westenberg.*
1130 ℔ indigo, *C. Damnitz & Co.*
932 ℔ indigo, *Dorrepaal & Co.*
4409 ℔ indigo, *van den Broek & Veeckens.*
5456 ℔ indigo, *B. Kopersmit & Co.*

Naar Soerabaija met de Ned. Ind. bark Nawan Eljoesoor, kapt. *J. C. Monteiro*
160 coll. div. Gouv. goederen, *Pakhuismeester.*
9 kisten. ruwe zijde, 1 ps. ijzerwerk, 100 pikels aluin, 17 kn. misa en micoa, 40 pak. offerpapier, 30 stel 16 krdj, en 17 tonnen aardewerk, 2 pik. medicinen, 6 pik. oud en koperen gongs, 8 pik. tin, 10 pik. lood 90 pik. benzoin, 9 pik. vitriool, 1 kt. manufacturen, 24 kn. voetzoekers, 56kn. en 4 pak. thee, 1 pak muizenooren, 4 kn. diversen, 25000 ps. vloersteenen en 12 st. Jav. stroomatten, *Diverse Personen.*

Naar Kothie met de Ned. Ind. bark Fathool Moebarak, kapt. *Kassan.*
2 kod. Jav. tabak en 60 pik. rijst, *Gezagvoerder.*

Naar de Kaap de Goede Hoop met het Engelsche schip Silver Cloud, kapt. J. *Challis.*
1583 pik. koffij, *Dorrepaal & Co.*

Naar Sandelhout Eiland met de Ned. Ind. brik Salim, kapt. *Said Hamit Bin Achmat Segaf.*
6 pik. Jav. koperwerk, 2 kn. Eur. lijnwaden, 2 vn. boelemmermessen en 1500 zilveren guldens, *Said Aloei Bin Djin Segaf.*
11 st. olifantstanden, *Said Aloei Bin Djin Segaf. (Uit het Entrepôt.)*
28 pik. rijst, *Gezagvoerder.*

Marktprijzen te Samarang.

Koffij, ƒ 32.— oogst opgeruimd.
Suiker, Nº. 16, ƒ 18.— oogst opgeruimd.
Indigo, per pond ƒ 4.30 afgedaan.
Koe-Huiden, per corge } ƒ 60.
Buffel-Huiden, per kodie, }
Staart Peper, ƒ 57.— niet voorhanden.
Rijst, eerste soort, per 28 pikols ƒ 145.— à ƒ 150.—
„ tweede „ idem. ƒ 120 à ƒ 130.—
Klapper Olie, per pikol, ƒ 17½.—
Katjang „ idem. ƒ 17.—
Rotting, per pikol, ƒ 8.— à ƒ 9.—
Kadjang Matten, per 100 stuks, - 17.—
Wisselkoers op Holland 6/m. pari.

Protestantsche Eeredienst.

Bedestond voor den Jaardag des Konings.

Zondag den 20sten Februarij 1859.

des voormiddags te $^{1}/_{2}$9 *ure*,

F. C. VAN DER MEER VAN KUFFELER.

Roomsch Catholijke Eeredienst.

Zondag den 20sten Februarij 1859.

Eerste H. Dienst *des morgens ten 7 ure.*

Hoog Dienst *des voormiddags ten half 9 ure.*

LOF *des avonds ten 7 ure.*

VERSLAG DER METEOROLOGISCHE WAARNEMINGEN TE SAMARANG.

Datums. Feb.	Thermometer. uur 6	mg. 9	md. 3	av. 10	Winden. mg. 6	mg. 9	md. 3	av. 10	Regen, Onweêr, enz.
11	25	27^{1}	27^{4}	24^{5}	W	W	W	W	des avonds regen.
12	24^{8}	26^{6}	27^{5}	25^{6}	W	W	W	W	's morgens weinig regen, den geheelen avond regen.
13	24^{8}	27^{3}	27^{5}	24^{9}	W	W	W	W	's avonds regen.
14	24^{7}	27^{4}	30	24^{6}	W	W	W	W	schoon weder.
15	25^{7}	27^{5}	27^{4}	24^{7}	N	W	W	W	's avonds regen en onweder.
16	24^{5}	26^{4}	27^{5}	24^{4}	W	W	W	W	geen regen.
17	4^{8}	26^{8}	28^{1}	24^{5}	W	W	W	W	schoon weder.

N. B. Thermom. naar CELSIUS. De sterkte van den wind van 0 tot 10, als van *stilte* tot vliegenden storm. Gevallen regen in Ned. Ellen.

BIJVOEGSEL
behoorende bij het
SAMARANGSCH ADVERTENTIE-BLAD.
van Vrijdag 18 Februarij 1859, No. 7.

LANDMAIL BERIGTEN,

loopende tot 24 December 1858.

NEDERLAND.

— Het oprigten van standbeelden behoort wel zeer tot de liefhebberijen onzer eeuw, maar nergens nog is deze vaak overdrevene zucht zoover gedreven, als dezer dagen in den gemeenteraad van Mechelen het geval was. Deze vergadering heeft in hare hooge wijsheid bepaald dat er een marmeren standbeeld zal worden vervaardigd door den heer *Royer* te Amsterdam. Wien het zal moeten voorstellen, zal later door den raad worden vastgesteld.

— Gisteren is door de arondissements-regbank alhier behandeld de zaak der 15 ingezetenen van Tilburg, die door den hoogen raad der Nederlanden naar genoemde regtbank verwezen zijn wegens rebellie, door minder dan 20 personen en ongewapend gepleegd. Na het verhoor van den vijfden getuige is het der regtbank gebleken, dat door meer dan drie personen steenen waren geworpen, en dat de rebellie door meer, dan 20 was gepleegd. De regtbank heeft zich na deliberatiën onbevoegd verklaard in deze zaak te oordeelen en de zaak gerenvoyeerd naar den procureur-generaal in Noordbrabant.

— De kamer van koophandel en fabrijken te Leeuwarden heeft zich dezer dagen bij een gemotiveerd adres gewend tot z. exc. den minister van justitie, ten einde eene meer eenvoudige regtspleging in handelszaken en eene minder kostbare behandeling van faillissementen te erlangen. Het zou in het wezenlijk belang van den handel zijn, wanneer de pogingen ten dezen een gewenscht gevolg mogten hebben; maar wij vreezen, dat het met dit adres gaan zal als met een gelijksoortig adres, voor eenigen tijd uit deze stad opgezonden.

ENGELAND.

— De Londensche bevolking, die in 1811 ongeveer een millioen zielen bedroeg, was volgens de telling van 1857 tot twee millioen achtmaal honderduizend zielen gestegen, tot welke ontzettende vermeerdering de ongelukkige en verontrustende zucht der bewoners van landgemeenten, om naar de groote steden te verhuizen (eene zucht die zich ook in vele andere landen vertoont), niet weinig heeft bijgedragen. Bij de overige gevaren van staatkundigen en zedelijken aard, welke uit dezen toestand voortspruiten, brengt de groote opeenhooping van menschen bovendien hare eigene lasten en hindernissen voor de ingezetenen mede.

Zoo is te Londen de circulatie, door de groote menigte voetgangers reeds zeer bezwaarlijk, op sommige punten, door de ontelbare rijtuigen en wagens van allerlei soort zoo goed als onmogelijk. Op enkele plaatsen moet men tien minuten of een kwartier wachten, alvorens van den eenen naar den anderen kant eener straat of eener brug te kunnen komen, hetwelk dan nog op een draf geschieden moet.

De overweging van dit alles heeft het plan doen ontstaan, om een onderaardschen ijzeren weg aan te leggen, die de stad in hare geheele lengte, van Paddingston tot in de City, zou door snijden, langs welken des nachts het vervoer van zware handelsgoederen, vee en het ter voorziening van de markten benoodigde, over dag het overbrengen van reizigers en kleine voorwerpen geschieden zou.

Reeds is door eene spoorweg-maatschappij voor eene zeer aanzienlijke som, ongeveer de helft der vereischte kosten, ingeschreven, terwijl voor het ontbrekende een beroep op het publiek en de overige spoorweg-maatschappijen gedaan wordt.

— Sedert eenige dagen ziet men in de straten van Londen rijtuigen circuleren, waarvan de wielen, in plaats van met ijzeren–, met gom-elastieke banden zijn voorzien, waardoor veel van het lastige gedruisch der rijtuigen wordt vermeden.

— Terwijl de Parijzenaars de zaak van graaf *de Montalembert* een weinig laten rusten, houdt men in Engeland er te meer de aandacht op gevestigd. Het oordeel der groote Londensche dagbladen over de begenadiging van *de Montalembert* door Keizer *Napoleon* loopt echter nog al uiteen. Terwijl de *Morning Herald* daarin eene zeer loffelijke en verstandige handeling ziet, wedijveren de *Times* en de *Daily News* in de vinnigheid en hatelijkheid hunner beoordeeling.

De *Times* kan zich geen denkbeeld van een Monarch vormen die zijne eigene handelingen telkens vrijwilligt en plegtig herroept, gelijk de Keizer dit nu drie malen kort na elkander gedaan heeft; eerst in het tegen Engeland ophitsen van de Fransche kolonels, waarna deze voor hunne hevige uitdrukkingen zoozeer getuchtigd werden; vervolgens in de gewapende ondersteuning van den slavenhandel, onmiddelijk door den plegtige afkeuring van dien handel gevolgd, en thans door het in regten vervolgen van den graaf *de Montalembert*, om hem, zoodra hij veroordeeld was, weder te begenadigen.

De bewoordingen in welke de *Daily News* zich over het gebeurde uitlaat zijn nog veel heviger. Dat blad vergelijkt des Keizers handelwijze ten deze met die van *Mahomed*, die zijne volgelingen stellig verzekerde, dat een heuvel, op zijn bevel, tot hem zou komen, maar toen de heuvel onbewegelijk bleef, schaamteloos zeide: »als de heuvel niet bij *Mahomed* wil komen, zal *Mahomed* tot den heuvel gaan." Men begrijpt dat, in deze vergelijking, de Keizer den profeet, de graaf den heuvel vertegenwoordigt. Verder wordt, onder anderen gezegd, dat Keizer *Napoleon*, na te vergeefs gepoogd te hebben een verstandig en moedig man door een vonnis aan te jagen, hem door eene daad van voorgewende edelmoedigheid tracht te vernederen.

Men gevoelt intusschen dat die redeneringen de Engelsche gemoederen wel warm kunnen maken, maar tot de zaak zelve weinig zullen afdoen, al beweert de *Times* ook, dat de Keizer gratie heeft verleend ten gevolge van den indruk, dien de vervolging in Engeland had gemaakt.

FRANKRIJK.

— De commissie belast met het onderzoek van de kwestie der immigratie van vrije negers in de Fransche kolonien, heeft onderscheidene zittingen gehouden, zonder dat de leden het evenwel in zienswijze of gevoelens eens konden worden ten aanzien van een voorstel aan het Fransch gouvernement tot afschaffing der tot nu toe gevolgde wijze van aanwerving. Onderscheidene leden stelden daarbij op den voorgrond het gebrek aan arbeiders in de Fransche kolonien, de noodzakelijkheid van in de behoeften der kolonien te voorzien en de naar hun oordeel onoverkomelijke bezwaren van andere stelsels. Die leden beweerden, dat zoo de koelies,—verondersteld dat Engeland zich niet langs alle mogelijke wegen tegen hunne aanwerving door Frankrijk verzet, — al naar het eiland Bourbon willen vertrekken, zij toch zekeren zullen weigeren naar de Antilles scheep te gaan, als zijnde die overtogt veel langer van duur. Diezelfde leden beweerden ook, dat indien het in de Fransche kolonien ontbreekt aan arbeiders voor den landbouw, dit ook gedeeltelijk is te wijten aan de kolonisten, daar deze, niet genoeg op de toekomst lettende, bij voorkeur slechts mannelijke arbeiders aanvragen, terwijl deze na verloop van zekeren tijd, toch evenmin bruikbaar zijn, als die regimenten, die niet van tijd tot tijd door nieuwe manschappen worden aangevuld, wanneer door ontslag, desertie, ziekte of overlijden, het personeel is verminderd. Eenige leden der commissie hebben als hun gevoelen te kennen gegeven, dat om aan al deze bezwaren te gemoet te komen, er in de eerste plaats niet met overhaasting moet worden te werk gegaan, terwijl zij tevens de aanwerving van koelies van de Fransche kolonien, bij wijze van proefneming, aanbevelen. Zij stelden daarbij voor, dat het gouvernement in onderhandeling zal treden met de belanghebbende mogendheden, ten einde op de kust van Afrika met de aanwerving van vrije negers geregeld te kunnen voortgaan. Zij wenschen tevens die operatien zoodanig geregeld te zien, dat de mannelijke arbeiders een genoegzaam aantal vrouwen kunnen medebrengen, waardoor zij niet alleen aan de Fransche kolonien meer gehecht zouden worden, maar waardoor aldaar ook eene negerbevolking van landbouwers zou ontstaan, die de kolonien in de toekomst tegen het gebrek van werklieden zou waarborgen.

— De suikercultuur moet dit jaar op Guadaloupe eene rijkere inzameling hebben opgebragt, dan nog ooit het geval is geweest, sedert Frankrijk deze kolonie in bezit heeft.

— De *Moniteur* behelst het rapport des ministers van finantien, betreffende het budget van 1860. De minister toont vooreerst aan, dat de ontvangsten van 1858 de raming met 75 millioen fr. hebben overtroffen, en deelt voorts mede, dat de inkomsten in 1859, die geraamd waren op een overschot van 8 millioen, reeds in 1858 een surplus hebben opgeleverd van 22 millioen. Het budget voor 1860 wijst de noodige middelen aan, om het inkomen der lagere ambtenaren te verbeteren en nog 20 millioen aan het amortisatiefonds terug te betalen. De eerste uit het dotatie-fonds voor de armée en andere inkomsten voortgevloeide sommen, hebben het mogelijk gemaakt, sedert de maand Februarij 140 millioen fr. schatkistbons in te trekken. De fondsen der spaarkassen beloopen ongeveer 293 millioen fr., waarvan 197 millioen in de schatkist gestort zijn. De staat kan die teruggeven, zonder daardoor in verlegenheid te geraken. In het rapport wordt voorgeslagen om het maximum van de som, welke men in de spaarkassen kan brengen, te verminderen, ten einde het beleggen in openbare fondsen te bevorderen. De minister zal een ontwerp daartoe bij den staatsraad indienen. Volgens het budget voor 1860 zal een bedrag van 60 millioen geamortiseerd worden; men hoopt dit in 1861 op 89 millioen te brengen. Sedert het jaar 1853 zijn de staatsinkomsten met 220 millioen vermeerderd.

— De laatste mode alhier is de uit Engeland ingevoerde nieuwigheid, om het wijde kleedje, waarmede de dames tot nu toe de straten veegden, met agraffen aan alle kanten op te haken. Het komt er nu op aan, het kleed met smaak te draperen. Men meent nu op de boulevards herderinnen te zien wandelen, zoo als Watteau die schilderde. Soms hebben de kleederen evenwel veel van de op oude wijze opgespelde venstergordijnen.

— In de vlakte van Habra, eene onderafdeeling van het district Mascara der provincie Oran, in Algerie, is een reiger geschoten, aan wiens eenen poot men een koperen ring bevestigd vond, op welken de Nederlandsche koningskroon was uitgesneden met het bijschrift: *Royal Hawking Club* 1850, *Loo in the Netherlands.* Het dier is onmiddelijk opgezet en geplaatst in het kabinet van den generaal Burrien, bevelhebber aldaar.

— Blijkens eene officiële opgave, hebben in het jaar 1857 slechts 18,809 ingezetenen Frankrijk verlaten om zich elders neder te zetten; 7992 van die landverhuizers zijn naar Algerie, en 10,817 naar vreemde landen vertrokken. In de laatste tien jaren te zamen genomen, bedraagt de landverhuizing uit Frankrijk slechts nagenoeg 200,000 personen.

In Engeland bedroeg sedert de laatste tien jaren het getal emigranten daarentegen 2,750,000 en in Duitschland 1,200,000.

— Te Marseille werd dezer dagen een persoon, *Gofte* genaamd, gevangen genomen. Deze man, die in 1855 bij het leger in de Krim diende, had aldaar in een twist een zijner makkers door verscheidene messteken zwaar gewond en was, om de gevolgen van zijne euveldaad te ontgaan, tot den vijand overgeloopen. Naar men wil, maakten de Russen toen van zijne aanwijzingen gebruik, om eenige mijnen onder de voeten der Fransche soldaten te doen springen. Sedert dien tijd had men niets meer van den verrader gehoord.

Onlangs kwam eene Russische stoomboot te Marseille binnen. Aan boord van dien bodem bevond zich, als stoker, een Franschman, die van den kapitein een verlof kreeg van eene week om zijn familie te gaan bezoeken. Doch daar de Franschman op den negenden dag niet was teruggekeerd, gaf de kapitein daarvan kennis aan de Fransche overheid, en toen de Franschman twee dagen later te Marseille aankwam, werd hij gevangen genomen. Het bleek nu weldra, dat de stoker niemand anders was dan *Gofte.* Eene instructie in deze zaak is begonnen en weldra zal *Gofte* voor den krijgsraad teregtstaan.

— Twee duels te gelijk! De laffe zucht, in Frankrijk nog maar al te inheemsch, om met elkander op leven en dood te strijden en dat vaak om nietsbeduidende oorzaken, maar die vrij onjuist eerezaken genoemd worden, is den 30sten Nov. op nieuw gebleken. Dien dag heeft er in de nabijheid van Parijs een dubbel duel op den degen plaats gehad, als: tusschen den heer *Villemessant*, hoofdredacteur van den *Figaro*, en den heer *Lucas*, medewerker aan het blad, eenerzijds, en den heer *Plumkett*, directeur van het koninklijk theâtre, en zekeren heer *Naquet*, anderzijds. De aanleiding tot het duel der heeren *Lucas* en *Plumkett* was een artikel van eerstgenoemde in den *Figaro*, waarin hij de zoogenaamde »*hommes entretenus*," — ongetwijfeld de verachtelijkste klasse van menschen, die Parijs bezit, en dat wil veel zeggen, — in scherpe bewoordingen brandmerkte. De heer *Plumkett*, broeder eener bekende tooneelspeelster, mevrouw *Doche*, en van de beroemde danseres van dien naam, achtte zich door dit artikel beleedigd en verlangde van *Lucas* voldoening. Deze weigerde dezelve, omdat hij den heer *Plumkett* geenszins in zijn artikel genoemd had; hij verklaarde zich echter bereid met hem te vechten, wanneer hij zich beleedigd gevoelde. Het duel had dien ten gevolge plaats.

Het duel van den heer *Naquet* met *Villemessant*, had eene zeer onbeduidende oorzaak. De heer *Naquet* schijnt alleen lust gehad te hebben, eens met de mannen van den *Figaro* te vechten. Hij begaf zich voor drie dagen naar den redacteur van den *Figaro* en gaf zijn voornemen te kennen om te duelleren, zeggende dat hij reeds sedert lang, doch te vergeefs, naar een lid der redactie van den *Figaro* zocht, die zich met hem wilde meten. *Villemessant*, die hierbij tegenwoordig was, verklaarde terstond, dat hij dit niet geweten had, en hij hem gaarne dat genoegen wilde doen. De beide duels zijn niet zeer bloedig afgeloopen, ofschoon allen ligt werden gewond. De getuigen verklaarden na dat resultaat, dat aan de eer voldaan was.

— Onlangs is bij een keizerlijk besluit in Algerië eene provinciale vertegenwoordiging ingesteld. Deze heeft den 6den dezer hare eerste zitting gehouden, die door den prefect werd geopend. In de daarbij gehouden, aanspraak zeide hij:

»Algiers treedt thans een nieuw tijdvak in. De tijd der verovering is voorbij; het genot van vrede en veiligheid is volkomen verzekerd. Door de jongste besluiten des Keizers is ons land op eenen regelmatigen voet en op den weg des vooruitgangs gebragt. De kolonisatie is nu het eenige doel, waarop onze gedachten en ons streven gerigt zijn. Voor de eerste maal zal eene vergadering van Algerijnsche grondeigenaren en van mannen die zich hier gevestigd hebben, over 's lands aangelegenheden beraadslagen, toezigt op het beheer van de inkomsten der provincie houden, en hare verwachtingen en inzigten omtrent Algerië's duurste belangen vrijelijk doen kennen.

»Dank zij den keizer, die in zijne vaderlijke zorgvuldigheid heeft geoordeeld dat het eindelijk tijd was om Algerië op denzelfden voet te brengen als het moederland"; enz.

— De heer *Berrijer* heeft van den graaf *van Chambord* een brief van gelukwensching ontvangen wegens zijne schitterende verdediging van den heer *de Montalembert*, voor de regtbank van correctionnele policie.

— Ten gevolge der opgewonden stemming in de Donau-vorstendommen, bevindt de Porte zich in eene vrij moeijelijke omstandigheid te meer omdat de gisting aldaar een dreigend aanzien verkrijgt. De vertegenwoordigers der groote mogendheden te Konstantinopel hebben in het hotel van sir *F. Bulwer* reeds onderscheidene bijeenkomsten gehad, om dien onaangenamen staat van zaken met elkander te bespreken, doch zonder dat zij daaromtrent nog tot een besluit zijn gekomen. Men schijnt met de zaak niet weinig verlegen te zijn, hetgeen zich trouwens gereedelijk laat verklaren uit de omstandigheid, dat men zich algemeen overtuigd houdt, dat die verwikkelingen grootendeels het gevolg zijn der knoeijerijen van Oostenrijk, onder medewerking van *Ali*-pacha.

DUITSCHLAND.

— Eene zaak, die de algemeene aandacht verdient te trekken, is de wedijver der twee groote Duitsche mogendheden om eene zeemagt te vormen, niet slechts ter verdediging harer kusten, maar ook om, zoo het geval zich voordeed, binnen eenige jaren aan een zee-oorlog te kunnen deelnemen. Zoowel in Pruissen als in Oostenrijk staan, zooals men weet, twee Prinsen van den bloede aan het hoofd der departementen van marine, en elk hunner wijdt aan zijne taak al zijne krachten. Terwijl Pruissen zich, ten gevolge der weinige uitgestrektheid van zijn kustland en het weinig beteekenende zijner havens in de Oostzee, naar het schijnt, tevreden zal stellen met een goed ingerigt eskader, stelt Oostenrijk zich daarentegen voor eene vloot te bezitten, die in staat is zich te meten met die van menige andere zeemogendheid. De regering in Pruissen moet voornemens zijn nog dit jaar bij de kamers, naar aanleiding van een door prins *Adalbert* gevormd plan, een crediet van drie millioen thaler aan te vragen tot aanbouw en wapening van nieuwe schepen en tot de voltooijing van de krijgshaven te Jeddah in de Noordzee. Wat de begrooting voor de marine in Oostenrijk aanbelangt, zij zou van zes op tien millioen gulden worden gebragt. De maatregelen, in de drie voornaamste Oostenrijksche oorlogshavens genomen, zijn van dien aard, dat de keizerlijke zeemagt in 1862 honderd twintig schepen van allerlei grootte, waaronder zeven of acht linieschepen, zal tellen.

— Het laatste overschot der Duitsche vloot, bestaande in één anker en ééne kabelketting, is gedurende langen tijd op eene scheepstimmerwerf te Bremerhaven bewaard geworden. De eigenaar dier werf had er beslag op doen leggen, dewijl hij nog eene vordering tegen de vloot had, welke onvoldaan was gebleven. Op last der bondsvergadering is tegen bedoelden scheepsbouwmeester eene geregtelijke vervolging ingesteld, ten gevolge waarvan deze is veroordeeld geworden tot teruggave dier voorwerpen, onder borgstelling voor het bedrag der vordering ten laste van de voormalige Duitsche vloot.

— De Oostenrijksche staatsbegrooting voor 1859 wijst een bezuiniging aan in de uitgaven, welke op 16 millioen florijnen kan geschat worden. Vooral zijn de uitgaven der financien en die van oorlog aanzienlijk verminderd. Na de onderteekening van het Parijsche vredestraktaat, keerden, zooals bekend is, 20,000 soldaten naar hunne haardsteden terug; deze werden dra door 25,000 ontslagenen uit de dienst gevolgd, en laatstelijk hebben nog 20,000 man hun voorloopig ontslag gekregen, zoodat in twee jaren tijds het Oostenrijksche leger met 85,000 man verminderd is.

Daarentegen zal de begrooting voor marine aanzienlijk verhoogd worden. De Keizer wil, dat onder zijne regering de Oostenrijksche vloot zoowel in getal, sterkte en groote der schepen, die van elke andere mogendheid aan de Adriatische kust overtreffe.

— De dieven in Pruissen schijnen weinig eerbied te hebben voor den eigendom der koninklijke familie. Onlangs werdt gewaagd dat men eene kostbare cassette met geldswaarde aan de koningin op hare reis naar Meran had ontvreemd. Nu weder is te Berlijn uit de troonzaal in het koninklijk slot het zilver gestolen, hetwelk de stad Keulen aan prins *Frederik Wilhelm* bij gelegenheid van zijn huwelijk geschonken had.

— Men heeft dezer dagen een begin gemaakt met het dempen der haven te Kehl, in verband met den aanleg van de vaste brug over den Rijn. Drie werktuigen voor het inheijen van palen zijn gereed om in werking te worden gebragt. Ook is het huis gereed waarin het electrische licht zal worden ontstoken, hetwelk de werklieden in de gelegenheid zal stellen om den arbeid ook des nachts voort te zetten.

— De diefstal van het huwelijksgeschenk van de stad Keulen aan prins en prinses *Frederik Wilhelm* van Pruissen, verwekt overal diepe verontwaardiging. Er was van wege de politie eene belooning van 200 thaler uitgeloofd aan degene, die den dader kon aanwijzen. Men is dezen dan ook reeds op het spoor gekomen. Het is een vroegere bediende in het koninklijk paleis, *Rudolff*, een man van 65 jaren, die reeds zijne misdaad bekend heeft. Grootelijks te betreuren is het, dat het gestolene, een zilveren olie- en azijnzetter, reeds versmolten is, omdat de groote waarde van dit stuk in het bijzonder kunstig graveerwerk bestond.

AMERIKA.

— Het congres der Vereenigde Staten is den 6den dezer geopend. In de door den president bij die gelegenheid uitgesproken boodschap is de taal, wat betreft de betrekkingen der Vereenigde Staten tot het buitenland vredelievend, uitgenomen daar, waar van Paraguay en Mexico sprake is. Zij drukt hare bevrediging er over uit dat Engeland van het regt van onderzoek van schepen heeft afgezien. De president hoopt dat de liberale partij in Mexico weder aan het bewind zal komen en een geordend bestuur tot stand zal brengen; in het tegenovergestelde geval zouden de Vereenigde Staten genoodzaakt zijn een gedeelte van het land in bezit te nemen, als schadeloosstelling voor de door Amerikaansche burgers geledene verliezen. De president stelt de militaire bezetting van Sonora en Chihuahua door Amerikaansche troepen voor, ten einde vijandelijke invallen der Indianen te voorkomen.

Wat Cuba betreft, zoo beveelt de president aan, dit eiland te koopen, en zullen dienovereenkomstig onderhandelingen worden aangeknoopt. De door den secretaris van staat Cass vertegenwoordigde leer van Monroe zal in Centraal Amerika gehandhaafd worden. Onderhandelingen zijn aangeknoopt om deze kwestie op te lossen. De geschillen met Paraguay zullen waarschijnlijk zonder bloedvergieten geregeld worden. De president gewaagt van de medewerking van den Amerikaanschen gezant met de gevolmagtigden van Engeland en Frankrijk bij het tot stand brengen van het Chinesche tractaat. Hij stelt voor het tegenwoordige tarief van regten *ad valorem* te vervangen door specifieke regten.

Bij deze boodschap zijn gevoegd de gewone verslagen der hoofden van de departementen van algemeen bestuur. Uit dat van den secretaris voor de finantien blijkt dat het te kort over het volgend dienstjaar geraamd wordt op 7.914.516 pd. st Tot dekking daarvan stelt de regering voor de invoerregten op eenige groote artikelen van binnenlandsche consumtie te verhoogen en specifieke regten te stellen in de plaats der regten ad valorem.

In het huis van vertegenwoordigers is met eene geringe meerderheid besloten de conclusie van de commissie voor de buitenlandsche aangelegenheden tot opzegging van het Bulwer-Clayton tractaat naar eene algemeene commissie te verzenden.

— De president der Vereenigde Staten heeft bij gelegenheid van den honderdsten verjaardag der inneming van het fort Duquesne (thans Pittsburg) die door een banket gevierd werd, een brief aan de feestgenooten doen toekomen, welke in de tegenwoordige omstandigheden niet van belang ontbloot is. De president betreurt daarin de oneenigheid welke zich in de groote Unie openbaart en vreest dat, zoo daaraan verder voedsel gegeven wordt, eene scheuring der republiek er het gevolg van zal zijn. Hij maant derhalve allen aan, die het wel meenen met het vaderland, om tot die eensgezindheid terug te keeren, welke het vroegere kenmerk der republiek was.

— De berigten omtrent den bekenden Walker luiden verward; men weet niet waar die avonturier gebleven is. Volgens een gerucht zoude een aantal avonturiers op ongeveer 40 mijlen van San Juan del Sur geland zijn.

— De president der Unie heeft kennis gekregen uit Japan, dat een gezantschap uit dat land in Mei of Junij te Washington zal komen.

— Generaal Paez is den 2den dezer van New-York aan boord van de regeringsstoomboot *Atalanta* naar Venezuela vertrokken.

— De staat van zaken in Mexico wordt door de verdeeldheid der verschillende partijen, die elkander beurtelings in het gezag opvolgen en het elkander steeds betwisten, van een zeer hagche-

lijken aard. Engeland, Frankrijk, Spanje en de Vereenigde Staten hebben allen eene zeemagt in de wateren der republiek; sommigen daarvan wel is waar wegens de geschillen, die zij met een oog te houden op de gebeurtenissen, die aldaar verder plaats kunnen grijpen. Eene tusschenkomst der Vereenigde Staten begint men thans reeds als waarschijnlijk te beschouwen.

De dagteekeningen uit de hoofdstad Mexico loopen tot den 18den Nov. Generaal Miramon was aldaar aangekomen. De liberalen hadden Zacatecas genomen en ook op andere plaatsen gezegevierd. Zuloago schreef belastingen uit om de vestingwerken te verbeteren. Volgens berigten uit Tampico was generaal Garza den 23sten Nov. van daar vertrokken. Tabasco moet in handen der liberalen gevallen zijn.

— De laatste berigten van het eiland St. Domingo zijn niet van belang ontbloot. Men zal zich herinneren, dat de troepen van keizer Soulouque, bij den laatsten inval van dezen vorst op het grondgebied der Dominikaansche republiek, verslagen zijn en dat daarop, door tusschenkomst van de Engelsche en Fransche consulaire agenten, een wapenstilstand voor drie jaren tot stand is gekomen, onder waarborg van de beide groote zeemogendheden. Deze wapenstilstand eindigt den 15den Februarij en Soulouque moet dien reeds aan de regering der republiek hebben opgezegd, zoodat men binnen drie of vier maanden een nieuwen oorlog aldaar kan te gemoet zien.

Van het oogenblik der opzegging af maakt Santana zich tot eene krachtige verdediging gereed en wordt hij op alle punten door zijne agenten en de bevolking ondersteund.

— Te Rio de Janeiro is nog immer sprake van eene verandering van ministerie. De Senator Manuel de Souza Mello is tot gouverneur van Pernambucco benoemd, in weerwil van de oppositie van eenige ministers. Het paardenspel te Rio is door de onvergenoegde toeschouwers in brand gestoken.

— De president van de Peruaansche republiek heeft met goedkeuring der wetgevende magt, aan Ecuador den oorlog verklaard. Betreffende de verwachte vijandelijkheden wordt verder gemeld, dat de Engelsche gezant te Guayaquil zijne bemiddeling heeft aangeboden. Men wilde verder weten dat indien Peru dit aanbod mogt afslaan, de gezant zijne bescherming aan Ecuador aanbieden en het Britsche escader naar Guayaquil ontbieden zoude, ten einde te beletten dat de stad door Peruaansche schepen worde vernield. Aan het Peruaansche congres is een wetsontwerp aangeboden, dat waarschijnlijk zou worden aangenomen, om al de door Vivanco tijdens de omwenteling aangegane schulden te erkennen en te betalen, om al de officieren van het leger en de vloot, zonder onderscheid van partij, in hun vollen rang te erkennen en om aan alle uitgewekenen te vergunnen naar Peru terug te keeren.

BRITSCH-INDIE.

— Bij het hervatten der krijgsbedrijven in Oude heeft lord *Clyde*, de opperbevelhebber der Britsche krijgsmagt in Indie, onder dagteekening van den 26sten October, de volgende proclamatie uitgevaardigd.

»De opperbevelhebber verkondigt aan het volk van Oude, dat hij op last van den gouverneur-generaal komt om de wet te doen eerbiedigen. Opdat hij dit zonder verlies van have of menschenlevens kunne doen, moet de wederstand van de zijde der bevolking ophouden. In de legerplaatsen en op marsch zal strenge krijgstucht worden gehouden; en waar geen wederstand wordt geboden, zullen de woningen en de veldgewassen gespaard en geene vrijheid tot plundering in steden of dorpen gegeven worden.

»Maar waar wederstand geboden, of ook maar een enkel schot op troepen gelost wordt, moeten de inwoners het lot verwachten hetwelk zij zich zelven berokkend hebben. Hunne woningen zullen verbrand en hunne dorpen geplunderd worden.

»Deze proclamatie is aan alle klassen der bevolking, van den grondeigenaar tot den armsten boer, gerigt. De opperbevelhebber noodigt alle weldenkenden uit, om in hunne steden en dorpen te blijven, alwaar zij van bescherming tegen alle geweld mogen verwachten."

— De berigten uit Bombay van den 9den November melden dat de proclamatie, waarbij het gezag der Oost-Indische Compagnie opgeheven en Indië onder het regtstreeksche bestuur der Britsche Kroon geplaatst wordt, den 1sten Noverber overal in Indië is aangekondigd, met plegtigheden en openbare vreugdeblijken, welke geschikt waren om de aandacht der inlandsche bevolking op de voorgevallen verandering te vestigen.

Omtrent den inhoud der proclamatie heeft men nog slechts per telegraaf berigt. Dit houdt in, dat lord *Canning* daarbij is benoemd tot eersten Onderkoning in Britsch Indië. Overigens bevat zij hoofdzakelijk de volgende punten: Aan alle Indische prinsen wordt de handhaving der gesloten verdragen toegezegd. Engeland wenscht geene uitbreiding van gebied. Algemeene godsdienstvrijheid wordt toegezegd, alsmede gelijkstelling voor de wet onder inachtneming van alle landsgebruiken. Eene algemeene amnestie wordt verleend aan allen, die voor den 1sten Jan. 1859 rustig naar hunne haardsteden terugkeeren; uitgezonderd zijn degenen, die zich schuldig hebben gemaakt aan moord, of zij, die aan zoodanige personen eene schuilplaats hebben verleend, alsmede de aanvoerders der rebellen, die in hunnen tegenstand volharden.

Algemeen vertrouwt men, dat deze proclamatie niet zonder goeden indruk op de reeds gematte oproerlingen in Indië zal blijven.

In eene tweede proclamatie, welke door lord *Canning* geteekend is worden alle ambtenaren der O. I. Compagnie, hetzij Inlanders, hetzij anderen, uitgenoodigd den eed van trouw af te leggen. De aanzienlijke inboorlingen te Bombay en 3000 Hindoe's uit de provincie Bombay hebben adressen van gelukwensching aan de Koningin geteekend.

ITALIE.

— Het moge vreemd schijnen, dat er zonder dadelijke oorzaak nog altijd zoovele onheilspellende geruchten in omloop blijven, maar dit is toch werkelijk het geval. Het artikel in den *Constitutionnel* heeft zijn doel grootendeels gemist, als het strekken moest om de gemoederen gerust te stellen. Men kan het ook waarlijk in tweeërlei beteekenis opvatten en er zoowel oorlogzuchtige als vredelievende bedoelingen uitmaken. Geen wonder dat de meesten het in eerstbedoelden zin verklaren, en zij brengen daarmede nu weder in verband de belangrijke militaire toebereidselen.

In Sardinië ademt bovendien alles een krijgszuchtigen geest, en niet het minst wordt die in de hoogste kringen aldaar opgemerkt. Ten blijke strekke een artikel in *de Opinione*, het orgaan der ministeriele partij in Sardinie, waarin wij het volgende lezen:

»In de laatste dagen is er in de binnen- en buitenlandsche dagbladen veel gesproken over geruchten van eene vredebreuk in het aanstaande voorjaar. Deze geruchten schijnen meer op vermoedens en vooronderstelde bedoelingen, dan op stellige en bepaalde feiten gegrond te zijn. Op dit oogenblik is er inderdaad geen enkel vraagstuk aanhangig, hetwelk tot eene vredebreuk aanleiding zou kunnen geven; maar het is niet te ontkennen dat de gesteldheid der gemoederen het naderen van ongemeene gebeurtenissen schijnt aan te duiden. Europa gelijkt in het staatkundige op eenen emmer vol water, welke moet overloopen zoodra ook maar een enkele droppel water meer daarin valt. Zal die droppel nu vallen, of zal het evenwigt nog eenigen tijd behouden blijven? Dat is thans de vraag.

»Zonder al te veel gewigt aan die geruchten te hechten, mag men voor zeker houden, dat zij niet geheel ongegrond zijn. In de tegenwoordige gesteldheid der gemoederen zou de eerste stap van belang, dien een of ander kabinet mogt wagen om zijne politieke inzigten in Europa te doen bovendrijven, onvermijdelijk eene vredebreuk veroorzaken."

»Een opstand in het Oosten of een omkeer in eenen of anderen Italiaanschen staat, die, om welke reden dan ook, verandering in de rigting zijner staatkunde bragt, zou welligt voor Oostenrijk genoegzame aanleiding tot gewapende tusschenkomst zijn. Inzonderheid zou het op die wijze aanleiding kunnen krijgen tot tusschenkomst in Italie; het Oostenrijksche gouvernement toch heeft in Lombardye en in het Venetiaansche veel misnoegen bij de bevolking verwekt; hierdoor moet de hoop der voorstanders van Italie's onafhankelijkheid toenemen, en deze kan elk oogenblik gewigtige en onberekenbare uitwerkselen hebben: zij kan het Weener kabinet of de bevolking van Oostenrijksch Italie tot wanhopige stappen drijven.

»Voeg daarbij de vijandschap van Rusland tegen Oostenrijk, de onzijdigheid van Engeland en Pruissen en de gisting waarin de Levant en Italie verkeeren, dan ziet men eenen hoop brandbare stoffen, die door eene enkele vonk in vlam gezet kan worden."

— In de Oostenrijksche bezittingen van Italie is het op verre na niet rustig. Wel schijnt nog geen opstand in dat land aanstaande, zooals sommige dagbladen beweren, maar er heerscht toch ontwijfelbaar eene groote ontevredenheid onder de bevolking. De Italianen hebben de zamenzwering hernieuwd om geen tabak (het monopolie der regie) meer te koopen; zij zijn minder dan ooit in aanraking met de Oostenrijkers, die zich in hunne kazernes en koffijhuizen afzonderen, en beschimpen en bespotten de Oostenrijkers, fluiten hen soms op de straat uit en vermijden de schouwburgen als hunne meesters er zijn — ziedaar waarbij de Milaneesche oppositie zich bepaalt.

Doch daarentegen moet erkend worden, dat de lagere volksklasse en die van het platteland zich tegen Oostenrijk meer vijandig toont dan in 1847, toen zich de revolutie alleen bij de steden bepaalde.

In Sardinie schijnt men zich op alle mogelijke gebeurtenissen voorbereid te houden. Er wordt met zooveel ijver gearbeid aan de vestingwerken van Alessandria, Genua en Spezzia, dat ze nog in den loop van deze maand voltooid zullen zijn; overigens zijn in de arsenalen niet minder dan 200,000 geweren voorhanden, met eene daaraan geëvenredigde hoeveelheid andere wapenen, terwijl er voor 100,000 man uniformen in gereedheid zijn.

— In verscheidene Engelsche bladen is een artikel overgenomen uit het orgaan van *Mazzini*, waarin deze omwentelingsman de Italiaansche volksvrienden voor Sardinie waarschuwt. »Geen Sardinische Koning," leest men in dat stuk, »heeft de roeping, voor Italie's vrijheid het zwaard te trekken, of de bedoeling, voorandere dan persoonlijke inzigten een schot kruid te verspillen."

— Uit Napels schrijft men dat de Vesuvius, die sedert ruim een jaar altijd min of meer uit een zijner kraters lava wierp, sedert een paar dagen in volle werking was en gedurende den nacht een prachtig schouwspel opleverde.

BELGIE.

— In de zitting van de kamer van afgevaardigden hebben de heeren Loos en Deboe, afgevaardigden uit Antwerpen, den 8sten dezer, bij gelegenheid van de algemeene beraadslagingen over de begrootingswetten, geklaagd over het verval van den handel te Antwerpen, hetgeen zij toeschrijven aan de lasten, die op de scheepvaart in die haven rusten, ten gevolge waarvan de doorvoerhandel zich al meer en meer naar Rotterdam verplaatst. Zij drongen aan op het nemen van spoedige maatregelen door de regering en vooral op de afschaffing der tonnegelden.

De heer de Vrière, minister van buitenlandsche zaken, heeft vervolgens aangetoond dat de klagten over het verval van den handel te Antwerpen overdreven waren, waartoe hij zich beriep op de handelsstaten, in den *Moniteur* opgenomen, en op de commercieele berigten van Belgie's consuls in het buitenland.

In dezelfde zitting heeft de minister van finantien, antwoordende op verscheidene bedenkingen, verklaard, dat hij de ondoelmatigheid van de gemeentelijke accijnsen erkende; het groote bezwaar stond daarin, hoe in de behoeften, bij hunne afschaffing, te voorzien. Ondertusschen wanhoopte hij er niet aan, een voorstel tot die afschaffing aan de kamer te kunnen doen. Ook zeide hij, dat het tegenwoordige ministerie, dat in 1848 het eerste geweest is om eene liberale handelswetgeving in te voeren, er op uit is, om op dien weg voort te gaan. Zoodra zij al de noodige bouwstoffen bijeengebragt en de mannen, die als bevoegd in deze aangelegenheid erkend zijn, gehoord heeft, zal zij overwegen, welk tijdstip als het geschiktst kan worden beschouwd tot de indiening van de wetsontwerpen, bestemd om Belgie's tariefsherziening te voltooijen.

In de zitting van den 9den heeft de minister van buitenl. zaken zijne rede van den vorigen dag voortgezet en daarbij op nieuw aangetoond, dat de klagten omtrent de kwijning van Antwerpens handel overdreven waren. Die kwijning toch openbaart zich thans overal. Ondertusschen heeft hij verklaard dat de regering geneigd is de opheffing der loods- en tonnegelden voor te stellen, zoodra de belangen der schatkist dit zullen toelaten.

Na den minister heeft de heer d'Hoffschmidt het woord gevoerd. Volgens dezen redenaar legde Antwerpens handelsstand geen veerkracht genoeg aan den dag, om mede te dingen in de algemeene concurrentie tot het ondernemen van groote commercieele operatien; daaraan was, naar zijn inzien, de kwijning toe te schrijven, die men te Antwerpen in den handel opmerkte. Hij haalde tot staving van zijn gevoelen verscheidene voorbeelden aan, en vroeg o. a wat er geworden was van de transatlantische stoombootdienst, van wier oprigting zooveel verwachtingen gekoesterd werden. Wat van het crédit mobilier, waarop Antwerpen aanvankelijk zooveel prijs gesteld had? Om Belgie's handel te doen bloeijen, moet er bij zijn handelsstand meer volharding en geestkracht zijn dan thans het geval is. Hij wees tot dat doel op de Engelschen en Amerikanen.

Do heer Dumortier nam hierna het woord en schreef de kwijning van den handel aan eene geheel andere oorzaak toe, namelijk aan de opheffing der differentieele regten sedert 1 Januarij van dit jaar. Door die opheffing wordt, volgens spreker, alleen de kustvaart begunstigd, terwijl zij voor de exportatie van lands producten hoegenaamd niets doet. Indien men voortgaat op den thans gevolgden weg, dan zal men Antwerpen terugbrengen tot den toestand, waarin die stad verkeerde, toen de Schelde gesloten werd.

Den 11den heeft de minister van buitenlandsche zaken, in antwoord op eene interpellatie van den heer Henri de Brouckère, verklaard, dat onze consul-generaal in Indië in last heeft ontvangen, zich naar China te begeven, met het doel om met dat rijk te onderhandelen over een handelstractaat, en ook verder al die inlichtingen in te winnen, die voor Belgie's handel van belang kunnen geacht worden.

In de afdeelingen der kamer is onlangs, bij het onderzoek van het budget van uitgaven voor het departement van buitenlandsche zaken over 1859, de vraag geopperd wat de regering voornemens was ten aanzien der handelsbetrekkingen met Nederland, en wat er, sedert het mislukken der poging om nieuwe verdragsbepalingen daarvoor tot stand te brengen, dienaangaande voorgevallen was. Het antwoord, door de regering daarop gegeven, duidt aan, dat zij, althans vooreerst, die zaak wil laten rusten.

In de gemelde begrooting is voor de rijksmarine (welke tot het bestuur van den minister van buitenlandsche zaken behoort), nagenoeg dezelfde som uitgetrokken, als voor het loopende en de laatstvorige jaren toegestaan was. Naar aanleiding daarvan is in de afdeelingen weder gehandeld over de vraag, of Belgie zijne marine zou dienen uit te breiden, zoodat het in de daad kon gezegd worden eene vloot te hebben, of wel daarvan geheel zou moeten afzien en ook de gelden, die het thans voor het zeewezen besteedt, zou moeten sparen; en er is gevraagd, of de regering daaromtrent tot een bepaald besluit was gekomen. Het antwoord houdt in, dat het gouvernement niet voornemens is eene Belgische vloot of eigenlijk gezegde oorlogsmarine in het leven te roepen, maar geeft te kennen dat het overigens nog tot geen bepaald besluit omtrent dit sedert lang aanhangige vraagstuk gekomen is. Eenige leden der centrale afdeeling verklaarden hierop, dat Belgie hunsinziens reeds lang eene vloot als hulpmiddel tot 'slands verdediging behoorde te hebben. De meeste leden der centrale afdeeling vereenigden zich echter niet met die verklaring.

— Bij de op den 12den te Brussel plaats gehad hebbende verkiezing van een lid voor de kamer van afgevaardigden is de heer Goblet, de kandidaat der beide liberale kiesvereenigingen, gekozen met 1212 stemmen tegen 87, die aan den heer Watteeu ten deel vielen.

— De vereeniging tot bevordering eener vrijzinnige hervorming van ons tariefstelsel, heeft dezer dagen te Antwerpen eene openbare vergadering gehouden tot behandeling der volgende punten: 1°. het verval der haven van Antwerpen, oorzaken en middelen om het te verhelpen; 2°. de scheepvaartregten, tonne-, loods- en havengelden enz; 3°. de herziening der Nederlandsche tariefwetgeving; 4° de handelsstaatkunde van het tegenwoordig kabinet. — Omstreeks 2000 personen, allen tot den handelsstand behoorende, waren op die vergadering tegenwoordig. Er werd besloten te Antwerpen eene permanente commissie te vormen met het doel om met de kamer van koophandel te streven naar de opheffing van alle belemmeringen, waardoor de ontwikkeling van Antwerpens handel teruggehouden wordt. Uit dat besluit, gelijk uit de redevoeringen, bleek dat de inzigten en voornemens der regering ten aanzien van Antwerpens handelsbelangen, zoo als zij in de jongste zittingen der kamer van afgevaardigden aan het licht gekomen zijn, bij den handelsstand van Antwerpen weinig bijval hebben gevonden, evenmin als bij de vereeniging voor de handelsvrijheid.

SPANJE.

— De zaak tusschen Spanje en Marokko schijnt tot grootere verwikkelingen aanleiding te zullen geven, dan men aanvankelijk dacht. De magt van den Keizer van Marokko is sinds lang bij de noordelijke stammen miskend en in weinig aanzien, zoodat de Keizer de voldoening niet kan geven, welke het Spaansche kabinet eischt, weshalve Spanje tot oorlogsmaatregelen zijne toevlugt zal nemen. Uit Tanger ontvangen brieven melden, dat noch de verschijning van den Spaanschen admiraal met zijn smaldeel, noch de tusschenkomst van Engelsche zijde de Marokkanen er toe genoopt heeft de bestaande bezwaren uit den weg te ruimen. Het Spaansche smaldeel is intusschen, in afwachting van 's Keizers antwoord, uit Fez naar Algesiras gestevend.

— Uit Spanje is berigt ontvangen van een vreeselijk ongeval. De rijke loodmijnen van Linares zijn ingestort en meer dan 70 mijnwerkers onder de puinhoopen begraven. Men heeft reeds de lijken van meer dan 30 personen gevonden. Men schrijft dit ongeval aan de stortregens der laatste dagen toe.

— In een brief uit Madrid betreffende de viering van den verjaardag der afkondiging van het leerstuk der Onbevlekte Ontvangenis komen eenige bijzonderheden voor, die aan de geschiedenis der middeleeuwen zouden schijnen ontleend te zijn, indien men zich niet door het lezen van de Spaansche bladen van de waarheid kon overtuigen. Met het aanbreken van den dag wekte de klokken van al de kerken in Spanje de geloovigen op, die zich in hunne fraaiste kleederen dosten, om hunne gebeden te gaan uitstorten aan de madonna — elke kerk heeft er verscheidene — met haar rijkste gewaad en met de kostbaarste versierselen getooid. Dit jaar was de h. maagd in de kerk van Atocha naar de nieuwe mode gekleed in een gewaad van goudstof met zeer wijden rok; voor eene aanzienlijke waarde aan kanten was op dat kleed aangebragt, en op het hoofd van het beeld prijkte een diadeem van edelgesteenten; het kind Jezus was in het gewaad van den prins van Asturië gestoken. Des avonds waren alle steden en dorpen geillumineerd, en overal werden vreugdevuren ontstoken en processie bij fakkellicht gehouden.

TURKEIJ.

— Men verneemt uit Jeddah eene onverwachte bijzonderheid omtrent de bekende moordtooneelen, die voor eenigen tijd zooveel sensatie hebben verwekt. Uit het door de Fransche en Engelsche commissarissen ingestelde onderzoek is namelijk gebleken, dat de hoofdbewerker der gruweldaden in die plaatse niemand anders is geweest als *Namik*-pacha, de gouverneur zelf der stad. Men voegt daarbij, dat de heer *Sabatier*, de Fransche commissaris en de Engelsche kapitein *Pullen* zich onverwijld hebben begeven naar het paleis van den gouverneur, en den pacha te midden van zijnen staf hebben gevangen genomen. *Namik*-pacha is hierop onverwijld overgebragt aan boord van een der oorlogschepen en de commissarissen hebben nadere instructiën van hunne gouvernementen gevraagd, hoe verder in deze vreemde zaak te handelen.

Men maakt de aanmerking, dat in geval deze berigten met de waarheid overeenkomstig worden bevonden, het gebeurde in Turkije een diepen indruk zal maken, en vermoedelijk aanleiding zal geven tot beklag van de zijde der Porte, die tot dusver nog weinig geneigdheid aan den dag heeft gelegd, om wegens, het voorgevallene te Jeddah aan Frankrijk en Engeland eene genoegzame voldoening te verschaffen. De heer *Sabatier* moet hebben gevorderd, dat *Namik*-pacha, na schuldig te zijn bevonden, onverwijld zal worden ter dood gebragt op de plaats waar een der consulaire agenten is vermoord, ten einde op die wijze aan de Turksche bevolking ontzag voor Europa zal worden ingeboezemd.

DE IJZEREN EEUW.

— Een buitenlandsch blad geeft de volgende niet onaardige beschrijving:

»Men verkondigt algemeen, dat het goud de koning van onzen tijd is; zoude het niet juister zijn te zeggen, dat het ijzer als beheerscher der wereld kan beschouwd worden? Wij slapen toch op *ijzeren* springveeren, reizen op *ijzeren* spoorwegen, schrijven met *ijzeren* pennen en zetten ons in onze tuinen op *ijzeren* stoelen en banken; de daken onzer groote gebouwen zijn van *ijzer*, de bruggen over onze rivieren zijn van *ijzer*, vele onzer schepen zijn van *ijzer*, en weldra zullen onze velden slechts door ploegen, geheel van *ijzer* vervaardigd, bewerkt worden; de electriciteit brengt onze correspondentie voort door middel van een draad van *ijzer*; onze dames zelven — wie zou het ooit geloofd hebben? — dragen rokken van *ijzer*! Waar zoude men eindigen, als men al de aanwendingen van dit metaal wilde opsommen? Ons gestel alleen is niet van *ijzer*; maar misschien zullen de duizend en een *ijzer*-houdende praeparaten, waarmede de nieuwere pharmacopoea verrijkt is, in vereeniging met de kettingen en ringen van gegalvaniseerd *ijzer*, eindelijk eene gelukkige verandering daarin te weeg brengen"

KLEUR VAN HET LICHT.

— Voor glazen en ballons op lampen nemen de glasfabriekanten gewoonlijk wit glas. Dit is ook het geschiktste om het licht volkomen door te laten, en voor zuiver wit licht zijn zulke glazen het verkieslijkst Maar de vlammen van olie en steenkolengas zijn zelden wit; meestal zijn zij geel-, groen- of roodachtig. Het gebruik van zulk licht, dat eene andere dan zuiver witte kleur heeft, maakt dat elke openbare vergader-plaats, naar de verschillende verlichting, een verschillend aanzien heeft. De kleuren der kleederen verwisselen; wat geel of groenachtig was, wordt schijnbaar wit, heldere kleuren worden donker, sterke kleuren zacht, matte kleuren vuil; het wit goed verliest zijne helderheid en ook de huid verliest hare wezenlijke kleur, zoodat in een geel gekleurd lamplicht, de geheele vergadering een bleek uitzigt kan hebben.

Een eenvoudig middel om het gekleurde licht te ontkleuren, dat is, tot wit licht maken bestaat in het gebruik van geschikte glazen en ballons, waarin men de vlammen besluit. Daar in meest alle vlammen van olie en gas het geel en roodachtig geel de hoofdkleur is, is het voldoende cilinders of ballons van blaauwachtig of zwak violet gekleurd glas te bezigen, deze zullen nagenoeg zuiver wit doorlaten.

In Engeland, waar men zich vaak met slecht gaslicht moet vergenoegen, maakt men reeds gebruik van blaauwachtig gekleurde glazen. *Zw. Ct.*

Van elk ongeteekend artikel in het Samarangsch Advertentie-Blad voorkomende, hetwelk geen bloote nieuwstijding of aankondiging bevat is de schrijver

J. H. DE GROOT.

Gedrukt en Uitgegeven bij de Groot, Kolff & Co. Samarang.